

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki - Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego - dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych - Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 139 Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 24 marca 1935

Rok 30

Poznań, 23 marca.

Odrodzenie filmu

Lata powojenne były na całym świecie okresem rozluźnienia węzłów etycznych, obyczajowych, rodzinnych, — były okresem, w którym na plan pierwszy wybił się egoizm jednostkowy, chęć „życia ułatwionego“ i użycia za wszelką cenę. Na tych dążeniach i nastrojach, będących rodzajem chorobliwej reakcji przeciw okropnościom wojny światowej, kokosowe wręcz interesy porobili Żydzi; z właściwym sobie w tym zakresie talentem zabrali się oni do eksploatacji pomysłów dla nich koniunktury na terenie literatury, teatru, ilustrowanych pism periodycznych, piosenkarstwa, — przedewszystkiem zaś na terenie filmu. Film, jako rozrywka najbardziej „demokratyczna“, najbardziej dostępna dla szerokich mas, dawał największe zyski, to też Żydzi od samego początku wysilali się, by go opanować, co im się istotnie w ogromnej mierze udało.

Przez szereg lat rozkładowa psychika rasy żydowskiej miała pełne pole do popisywania się na ekranach sal kinematograficznych całego świata; dokonywał się tu proces straszliwego deprawowania młodych pokoleń narodów rdzennych. Z każdym jednak rokiem wzbierała w krajach naszej cywilizacji fala odrodzenia religijnego, moralnego i narodowego, która poczęła ogarniać wszystkie dziedziny życia, nie wyłączając oczywiście i twórczości filmowej. W rezultacie od lat paru na całym świecie dokonywa się zasadnicze przeobrażenie charakteru tej twórczości; musieli się do tego zastosować także i żydowscy wytwórcy filmów — raz dlatego, że w tym kierunku poczęła iść na nich nacisk ze strony władz i opinii publicznej, następnie zaś dlatego, że wyczuli, iż brnieć po dotychczasowej drodze nawet finansowo już przestaje się kalkulować.

Bardzo ciekawe pod tym względem przemiany obserwować możemy w Stanach Zjednoczonych, kraju, gdzie przemysł filmowy został — w dziedzinie finansowej — prosto zmonopolizowany przez Żydów; w rękach żydowskich znajdują się wszystkie wielkie wytwórnie filmowe, zarówno „Metro - Goldwyn - Mayer“, jak „Paramount“, „Fox-Film - Corporation“ czy „United Artists“. Z wytwórni tych wychodziły obrazy, w których wybitnie przeważał pierwiastek pornograficzno - kryminalny; obowiązkowe „moralne“ zakończenia tych filmów były tylko czysto formalną daniną, złożoną cenzurze, niezgodną jednego z trzech demoralizujących wrażenia, jakie reszta filmu wywierała na widzu.

Ulubionym tematem żydowskich filmowców w Stanach Zjednoczonych stały się obrazy, gloryfikujące spryt, odwagę i brutalność „gangsterów“, oraz wszelkiego rodzaju ciemnych typów, operujących na terenie wielkich miast

Sprawa konstytucji w Sejmie

Dzisiejsze obrady rozpoczęły się w przy niezwykle licznym udziale posłów i wywołały ogromne zaniepokojenie

Warszawa. (Tel. wł.) Zapowiedź dyskusji konstytucyjnej na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu wywołała duże zainteresowanie. Od rana kancelarja sejmowa była obleżona o bilety. Władze bezpieczeństwa zarządziły środki ostrożności, a wchodzących do Sejmu uderzyła pewna inowacja, zastosowana w dniu dzisiejszym. Oto straż marszałkowska, która normalnie była wewnątrz gmachu, obecnie jest rozlokowana wokół gmachu, a wewnątrz do pilnowania porządku zostali użyci woźni sejmowi.

OŻYWIONY RUCH W SEJMIE

Na długo przed godz. 10 zaczęli się schodzić posłowie i senatorowie. Komplet izby poselskiej jest bardzo silny. Niezwykle żywy ruch panuje w dużym hallu, z którego prowadzą drzwi do gabinetu marszałkowskiego i do gabinetu ministerjalnego. Czołowi przedstawiciele „sanacji“ oraz członkowie rządu nieustannie przechadzają się i konferują.

O godz. 10,20 rozpoczęło się posiedzenie Sejmu przy bardzo licznym udziale posłów, przepelnionych galeriach i udziale całego rządu.

UMOWA Z ANGLJĄ

Obrady rozpoczęły się sprawozdaniem pos. K. i h. n. a o ratyfikacji umowy handlowej między Polską a Anglią. Zaraz po nim zabrał głos pos. Stani-

slaw Stroński (Kl. Nar.) i wysunął w dłuższym przemówieniu szereg zastrzeżeń.

PRZED DEBATA NAD KONSTYTUCJĄ

Po umowie handlowej będzie rozpatrywanych kilka drobniejszych spraw, a dopiero punkt 4 jest sprawozdaniem konstytucyjnym. Rozpocznie się ono referatem pos. Cara, poczem zabiorą głos przedstawiciele klubowi. Główny promotor tej ustawy pos. Sławek złoży deklarację w imieniu klubu B. B., w imieniu Klubu Narodowego będzie przemawiał pos. Winiarski, w imieniu ludowców pos. Czernicki, w imieniu socjalistów pos. Niedziałkowski. W drugiej kolejce mówców zabiorą głos obaj dawni marszałkowie Trampczyński i Rataj. (w)

OSTATNIE POSIEDZENIE

Uważa się za przesadzone, że dzisiejsze posiedzenie Sejmu będzie ostatnie w sesji budżetowej. Zebranie Senatu odbędzie się w przyszłym tygodniu.

NADZWYCZAJNA SESJA

Prawdopodobnie w połowie maja odbędzie się sesja nadzwyczajna parlamentu dla zatwierdzenia ordynacji wyborczej, ustawy o wyborze Prezydenta i ustawy o składzie Senatu, poczem nastąpiłoby rozwiązanie izb i rozpisa-

nie wyborów albo na lipiec, albo na październik.

RATYFIKOWANIE UMOWY

Warszawa. Godz. 13. (Tel. wł.) Przyjęto ratyfikację umowy handlowej między Polską a Anglią. Przeciwno tej ratyfikacji głosował Klub Narodowy, N. P. R., Ch. D. i socjaliści.

Izba przyjęła następnie projekt ustawy o inwalidzkim sądzie administracyjnym, referowanym przez posła Radlickiego. Z kolei po referacie pos. Rzuskij (B. B.) przyjęto zamknięcie rachunków pastwowych za rok 1932/33.

POPRAWKI SENACKIE DO KONSTYTUCJI

O godz. 12,35 rozległy się w kuluarach i w bufecie dzwonki. Przewodnictwo obrad, którym dotąd kierował wicem. Makowski, objął marsz. Switalski i zapowiedział przystąpienie do poprawek senackich do konstytucji. Sala momentalnie zapelniała się. Na ławach ministerjalnych pojawili się wszyscy członkowie rządu z wyjątkiem ministrów spraw wojskowych oraz przemysłu i handlu. Marszałek udzielił głosu pos. Carowi (BB).

Pos. Car w pierwszym ustępie przedewszystkiem omówił sprawę zniesienia zasady proporcjonalności przy wyborach. Następnie przeszedł do konstrukcji przyszłego Senatu, opierającego się w jednej trzeciej o senatorów, mianowanych przez Prezydenta.

amerykańskich. Filmy znów obyczajowe czy t. zw. „salonowe“ propagowały wyraźnie rozkład rodziny i rozwiązłość obyczajową; instytucję małżeństwa degradowano w nich do poziomu luźnego związku, pozbawionego jakichkolwiek wyższych celów natury społecznej i moralnej, — związku, który każda ze stron ma prawo zerwać pod wpływem chwilowego choćby kaprysu, czy nieporozumienia.

Jak daleko rzeczy zaszły, świadczy fakt, że jeszcze rok temu najbardziej reklamowanymi na całym świecie obrazami produkcji amerykańskiej były filmy z Mae West — nieprawdopodobnie wprost dokumenty trywialności, złego smaku i brutalnych instynktów, wyległych w jakichś ciemnych zakamarkach Chicago czy Nowego Jorku.

Jakąż przemiana od tego czasu! Film amerykański przeżył wprost rewolucję: coraz bardziej wybijają się w nim na plan pierwszy pierwiastek szlachetnego idealizmu, walki ze złem we wszelkich postaciach, poświęcenia na rzecz celów wyższych. Świadczą o tem choćby ostatnie obrazy z Gretą Garbo i Claudette Colbert w rolach głównych, jakie oglądaliśmy na ekranach kinoteatrów poznańskich.

Widz, patrzący na te obrazy, przeważnie nie zdaje sobie nawet sprawy, jaka walka poprzedziła ów przełom w twórczości filmowej Stanów Zjednoczonych. Wystarczy wspomnieć, że akcja o podniesienie poziomu etycznego, społecznego i estetycznego filmów amerykańskich mieści się w ramach podjętej przez prezydenta Roosevelta

wielkiej akcji odbudowy kraju (t. zw. N. R. A. — National Recovery Act); sam Roosevelt osobiście zresztą interesuje się żywo filmem. Dużą rolę w wywarciu odpowiedniej presji na wytwórców amerykańskich odgrywają też amerykańskie koła katolickie. Dzięki temu skoncentrowanemu naciskowi filmiarze hollywoodzcy musieli nie tylko zmienić cały „genre“ swej twórczości, ale nawet zniszczyć szereg filmów, już poprzednio — często wielkim kosztem — wyprodukowanych.

Ten prąd odrodzenia filmu ogarnął dziś — rzecz ciekawa — także inne wielkie kraje. Anglja wystąpiła ostatnio z tak pięknym swą treścią moralną obrazem, jak „Siostra Marta jest szpiegiem“, którego gorąco patriotyczną tendencję zniekształcił nieco „dubbing“ polski, poza tem zresztą udało. Film francuski nie zniżał nigdy swych lotów do tego stopnia, co film amerykański i nie próbował „robić kasy“ na wygrywaniu niskich instynktów — ale jego poziom techniczny i reżyserki jeszcze kilka lat temu był niezbyt wysoki. Dopiero od niedawna francuska twórczość filmowa święci na całym świecie zasłużone triumfy dzięki tak uzdolnionemu autorowi scenariuszów i reżyserowi, jak René Clair.

Ze podniesienie poziomu etycznego filmu da się doskonale pogodzić z dobrą twórczością komediową, tryskającą humorem i radością życia, o tem świadczą także filmy, wytwarzane w atelier wiedeńskich w rodzaju „Csi-bi“, czy „Piotrusia“.

Rozglądając się po świecie filmo-

wym, spójrzmy wreszcie na dwóch wielkich naszych sąsiadów: Niemcy i Rosję. Ich filmy rażą nas swą tendencyjnością, ale z punktu widzenia celów, wytkniętych przez ruch hitlerowski czy bolszewicki, są niewątpliwie szkołą tężyzny, uspołecznienia, ducha bojowego.

Kiedy na to wszystko patrzymy, tem jaskrawiej uprzytamniamy sobie dotychczasową nędzę filmu „polskiego“. Czy jednak istotnie należy załamać ręce i ograniczyć się do bezpłodnego narzekania? Mamy wrażenie, że nie. I u nas, mimo wszystko, nacisk opinii potrafi, choć w wolniejszym tempie, niż gdzieindziej, dokonać niemal cudów; dowodzi tego choćby niewątpliwym zwrot, jaki dokonywa się w twórczości filmowej w Polsce, dowodzi tego tak dobry pod każdym względem obraz, jak wyświetlany niedawno „Młody las“.

Nie jest to jeszcze twórczość polska, przynajmniej jeśli chodzi o producentów i reżyserów, ale pojawianie się takich obrazów jest już dużym zwycięstwem polskiej opinii publicznej, która coraz bardziej stanowczo domagała się innej strawy, niż ta, jaką ją dotychczas karmiono. Należy tylko wytrwać na tej drodze, a dobre filmy i u nas przestaną być wyjątkiem.

Nie wątpimy zaś, że prędzej czy później nadejdzie wreszcie czas, kiedy znajdą się odpowiednie kapitały na stworzenie naprawdę polskiego przemysłu filmowego — przemysłu, który stałby się jednym z ważkich czynników rozwoju naszej kultury narodowej.

Samowola

Część V traktatu wersalskiego, ograniczająca zbrojenia Rzeszy Niemieckiej, jako winowajczyni wybuchu wojny i sprawczyni dzikich spustoszeń, była dotychczas, od chwili objęcia rządów przez kanclerza Hitlera w styczniu 1933, gwałcona wydatnie, ale tajnie, lub przynajmniej półjawnie. Objawów i dowodów gwałcenia zobowiązań było podostatkiem. Wydatek przeszedł 2 miliardów marek na zbrojenia w ciągu obecnego roku budżetowego (od 1 kwietnia 1934 do 31 marca 1935 r.) świadczył o zamiarach tej działalności. Ale, po zamianieniu lotnictwa niemieckiego od 1-go marca r. b. na wojskowe, dopiero zarządzenie powszechnej służby wojskowej w Niemczech, wbrew wyraźnemu postanowieniu art. 173-go traktatu wersalskiego, oraz powiększenie liczebne z 10 dywizyj do 36 i ze 100 tys. do blisko 500 tys., wbrew wyraźnemu postanowieniu art. 160-go, jest pogwałceniem ja w n e m i przejściem na drogę jednostronnych przekreślań prawnych, czego nie robiono nawet w dziedzinie odszkodowań.

W tej jawności jednostronnego zwalniania się ze zobowiązań tkwi nowy czynnik w stosunkach między Niemcami i Europą. Weszło się na nową drogę. Na tej drodze któregoś dnia równie dobrze można przekreślić zobowiązania w sprawie nowych granic Rzeszy Niemieckiej, ustalonych w traktacie wersalskim.

Kto twierdził od chwili zjawienia się Trzeciej Rzeszy, że będzie ona zjawiskiem odrębnym, które musi zaburzać ład międzynarodowy, nie mylił się, jak świadczy to, co się stało dotychczas; tak samo nie pomylił się, kto twierdził, że to wcale jeszcze nie koniec.

A cóż wobec tego dzieje się w Europie?

Anglja okazała nadziemską wyrozumiałość i cierpliwość. To, że sir John Simon i p. Eden, po jednostronnem załatwianiu przez Niemcy, w przeddzień ich odwiedzin, tego, co miało być przedmiotem rokowań, jednak jadą do Berlina, trudno zmieścić się w zdrowych pojęciach. Tembardziej, że styczność z światem potrzebna jest właśnie Rzeszy Niemieckiej, która nieswoją czuje się w odosobnieniu i stale kołatała o jakieś rozmowy celem uzyskania uprawnień swych działań nieprawnych. Można było zatem i trzeba było pozostawić Niemcom po tym samowolnym postępku troskę o to, jak dalej nawiązywać. Prawdopodobnie jednak rząd brytyjski wobec nadchodzących w tym roku wyborów chce dać ogółowi wyborców dowody swej troski o pokój i odebrać możliwe zarzuty przeciwnikom z lewicy. A może też liczy się trochę na przyparcie Niemiec do muru i ostateczne wyjaśnienie, co jest rachubą zawodną, bo Niemcy, zrobiwszy, co chcieli, mogą dużo przyrzekać słownie. Naogół zatem polityka Anglii nie wzbudziła zachwytu.

Francja okazała mniej uprzejmości niż niczem do odwiedzin nie zrażona Anglja. Przedewszystkiem wysłała do Niemiec wprost notę o pogwałceniu traktatu, co jest innym rodzajem stosunków dyplomatycznych, niż odwiedziny nie w porę. Następnie żąda przewidywanego w art. 11 paktu Ligi wkroczenia Rady Ligi wobec zagrożenia pokoju i uruchomienia szczególnych postanowień art. 164-go i 213-go traktatu wersalskiego o działaniu Rady Ligi w wypadku naruszenia przez Niemcy postanowień o ich rozbrojeniu. Wreszcie, w myśl umowy z Włochami z 7 stycznia r. b. i umowy z Anglią z 3-go lutego r. b. zwraca się Francja o naradę trzech państw, przewidzianą w wypadku takiej samowoli Niemiec. Jest to, jednym słowem, obrona stanu prawnego przewidzianymi sposobami prawnymi.

Lecz także wschód Europy nie może pozostać i nie pozostanie Lierny. Bo przecież uzbrojone Niemcy nie na zachód ruszą, lecz właśnie na wschód. Dlatego też Moskwa już jest ogniskiem żywego zajęcia się tym nowym stanem rzeczy, a byłoby czemś zupełnie niepojętem, gdyby niczego prócz bierności nie widział świat w Warszawie.

Jakiegokolwiek jednak są pierwsze oddźwięki, nie wyrażają one mlary zdarzenia, bez przesady dziejowego, jakim jest wejście Rzeszy Niemieckiej jawnie i potężnie na drogę samowoli w stosunkach międzynarodowych.

STANISŁAW STRONSKI

plotki stołeczne

22 marca.

Jak w dniach ostatnich, podobnie i podczas piątkowego posiedzenia Sejmu toczyły się nieustanne narady wpływowych osobistości. Przypominało to dawne, przebrzmiałe czasy, kiedy w parlamencie tętniało życie i kiedy Sejm oddziaływał decydująco na bieg wydarzeń.

Stronnictwa nie wyzyskały dzisiaj jednego momentu: ustawy o pełnomocnictwach. Sejm stoi w przededniu skonu. Jutro, pojutrze, czy za dwa miesiące skończy się jego kadencja. Niewiadomo, jaki będzie przyszły skład Sejmu

i jaka będzie jego rola w życiu państwowem. Można być jednak pewnym, że zakres jego wpływów nie będzie znacniejszy, aniżeli dotychczas.

Cała uwaga Sejmu zwrócona jest na to, kiedy i w jaki sposób załatwiona będzie sprawa Konstytucji.

Ostatecznie późnym wieczorem wszystko się wyjaśniło: konferencje dotyczyły sprawy poprawek konstytucyjnych. W sobotę staje na porządku dziennym konstytucja. Jak słychać, omówiono już wszystkie szczegóły techniczne.

Ustala się opinia, że przy przyjmowaniu poprawek senackich do konstytucji ma być zastosowana przez marszałka zwyczajna większość.

Ponieważ sprawa ta wywołać musi obszerniejszą debatę, przeto niewiadomo, czy ostatecznie w sobotę już zapadną uchwały przez głosowanie.

WARSZAWIANIN.

UWAGI

Słońce marcowe chyli się ku zachodowi, jego łagodne promienie padają jeszcze na białą fasadę pałacu luksemburskiego. Na kalendarzu ostatni dzień przedwiosnia, ale w powietrzu już aromat pełnej wiosny. Tylko patrzeć, jak pąkówki kasztanów upstrzą cały park.

Gromady dzieci napelniają ogród radośną gwarą. Przed frontem Senatu ogrodnicy kończą dzienną pracę przy kłombach. Pałac i park zdają się być oazą pogody i bez troski. Z nastaniem mroku chodniki, lawki, aleje — wszystko się wyludnia. Tylko z za okiennic pałacu luksemburskiego przeciska się strumieniami blask żyrandoli i dochodzi wrzawa głosów ludzkich.

Mało kto z ostatnich przechodniów w parku domyśla się zapewne wagi dzisiejszej sesji Senatu. Dzieci, które za dnia bawiły się pod oknami pałacu, może kiedyś, gdy dorosną, czytać będą o historycznej debacie, przepelnionej troską o bezpieczeństwo Francji i pokój w Europie...

Jak nieraz już bywało, gdy ojczyzna była zagrożona, Francja cała, bez różnic przekonań, stanęła zwartym frontem. Przemawiał premier Flandin gorąco, z siłą, z patosem, jak chyba nigdy dotąd. Nagroził go za to Senat, dając mu swoich głosów w dowód zaufania: rzadkie w dziejach parlamentu francuskiego zwycięstwo.

„Wszyscy Francuzi — wołał, — łączą się dziś w świętej miłości ojczyzny. Dość już ataków na nasze ideały ojczyste! Musimy odbudować ducha narodowego.“ Senat hucał od okłasków, gdy premier schodził z trybuny; z entuzjazmem witali senatorowie następnymi mówców, — mężów jak Millerand, b. prezydent Francji. Paul-Boncour, b. minister spraw zagranicznych, de Jouvenel, filar polityki zagranicznej w Senacie i duchowy ojciec paktów rzymskich Francji z Włochami. Komnaty pałacu luksemburskiego dawno nie pamiętają takiego doboru mówców i przekonującej siły ich wywodów.

„Wobec briandowskiej polityki, — mówił Millerand, — miałem zawsze zastrzeżenia. Ale skłaniałem głowę przed mężami dobrej woli, którzy mieli piękne iluzje. Wszyscy oni dali się oszukać! I wołał o politykę bez mrzonek, realną, którąby w Europie przywróciła równowagę sił.

O dawnej polityce porozumienia z Niemcami mówił również Paul-Boncour. „Prysła z winy Niemiec i trzeba czempredziej nowych umów, któreby stworzyły trwałe i wierne sojusze.“ Poparł to żądanie trwałych aliansów Jouvenel, który zna politykę zagraniczną zarówno z płaszczyzny parlamentarnej, jak i z zewnątrz, z czasów swej ambasady w Rzymie. I wskazał na Anglię i Włochy. Francja stoi wewnętrznie zwrąta i przez to silna. „W dzisiejszej chwili trzymamy się wszyscy razem, bo są w grze najwyższe interesy ojczyzny!“ Mowy z pałacu luksemburskiego rozległy się potężnym echem we Francji i zagranicą. Parlament zaś pokazał, że potrafi działać w imię gorącego patriotyzmu.

o przyszłości. Klasy średnie natomiast myślą o tej przyszłości, lecz nie mogą nie wymyślić ani dla siebie, ani dla dzieci. Są przeto stroskani, smutni.“

Zydowski stan średni zapoczątkował przerzucenie się na rolę, po kupnie ziemi,

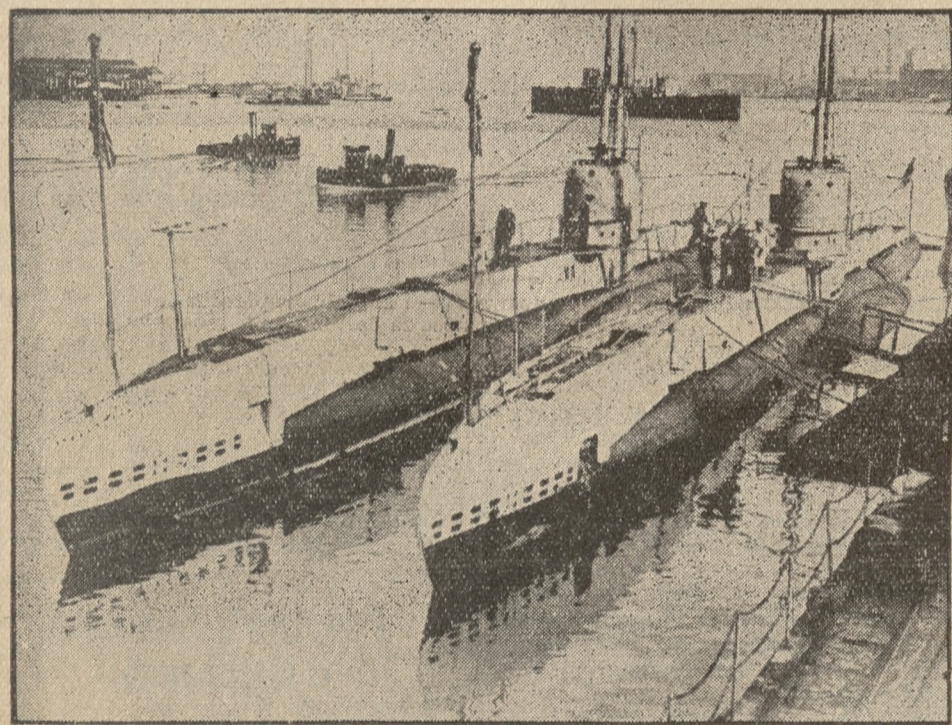
„lecz i tę drogę im zamknęto. Wydano ustawę, że ziemię nabywać mogą tylko ci, co stale zajmowali się pracą na roli, lub którzy mają wykształcenie rolnicze, ale takich Żydów na Litwie jest jeszcze mało i tacy władają ziemią jeszcze z czasów dawniejszych.“

Obecna sytuacja żydostwa jest beznadziejna:

„Żydzi litewscy znajdują się, jak w potrzasku, z którego nie mogą wydostać się i gdzie są skazani na zagładę, jeżeli polityka rządowa w stosunku do żydostwa nie ulegnie zmianie.“

A tak jeszcze niedawno przywódcy żydowscy popisywali się swojemi wpływami na Litwie i stawiali ten kraj innym państwem, jako wzór uległości żydostwu.

ZBROJNY POKÓJ

Dwie angielskie łodzie podwodne najnowszego typu o pojemności tylko 60 t. n. Rozwijają one znaczną szybkość i są zaopatrzone w najnowsze aparaty sygnalizacyjne. Statki te są przeznaczone dla eskadry angielskiej na Morzu Śródziemnym.

Zmiana przekonań w Gdańsku

Jak hitlerowcy wykorzystują złamanie traktatu wersalskiego przez Niemcy

Gdańsk, 22 marca.

W agitacji wyborczej hitlerowcy posługują się środkami swoistymi. W tej chwili przy używaniu nacisku skłania się kandydatów z list opozycyjnych do wycofania się. Akcja ta przybiera duże rozmiary. Codziennie pisma hitlerowskie ogłaszają, że znowu jeden kandydat na posła wycofał się.

W jednej z ogłaszanych deklaracji o wycofaniu swej kandydatury z listy opozycyjnej czytamy następujące uzasadnienie:

„Z chwilą, gdy wódz i kanclerz Rzeszy Hitler wrócił w dniu 16 marca b. r. narodowi niemieckiemu jego suwerenność wojskowa, nie uchodzi, a b. r. oddałem głos mój jakimkolwiek innemu stronnictwu, jak N. S. D. A. P.“

Tak więc na przekonania Gdańszczan wpływają posunięcia Hitlera. I znamienne jest, że w danym wypadku chodzi o cofnięcie kandydatury z listy wyborczej do rady miejskiej w Sopocie, a więc do przedstawicielstwa samorządu, który powinien w Gdańsku stać poza wpływami polityki. (p)

Żydzi w potrzasku

Zargonowy „Moment“, na podstawie informacji z Kowna, donosi o przygnębieniu wśród żydostwa na Litwie z powodu braku widoków dla bytu żydostwa w tym kraju na przyszłość. Jaki panuje prąd wśród społeczeństwa litewskiego, za dowód może posłużyć wypadek, który wydarzył się w Kownie w jednej z uczęszczanych cukierni. Grupa studentów litewskich, widząc wszystkie miejsca zajęte, zażądała od kilku Żydów, siedzących przy stoliku, aby oddali miejsca im, jako Litwinom, gospodarzom kraju. Właściciel cukierni poparł stanowisko studentów. Samowiedza wzrosła wśród Litwinów:

„Szczególnie litewski stan średni i inteligencję opanowało hasło: „Litwa dla Litwinów“. Wyteżają wszystkie siły, aby wprowadzić je w życie w stosunku do Żydów. Nie wprowadzono żadnych praw wyjątkowych dla Żydów, jak to było w Rosji carskiej. Dzisiaj są rozumniejsi. Dla Żydów istnieje rodzaj „ustawy ustnej“, silniejszej od ustawy pisemnej, zgodnie z którą Żydzi na Litwie są usuwani z handlu, przemysłu, rzemiosła, szkół rządowych urzędów itp. Wszystko to czyni się stopniowo, bez hałasu, przy pomocy etatyzmu, spółdzielczości, lecz niemięcej skutecznie.“

Żydów ogarnęło przygnębienie:

„Żydzi litewscy są okropnie przybiti, klasy średnie i wyższe silnie niż biedacy. Ci ostatni są tak zajęci walką o kawałek chleba, że nie mają czasu myśleć

Formacja armii niemieckiej w Gdańsku

Gdańsk. (Tel. wł.) W różnych kołach żywo jest w tej chwili omawiana sprawa lotnictwa gdańskiego. Jak wiadomo na terenie wolnego miasta istnieje to samo lotnictwo „sportowe”, które w Niemczech, według oświadczenia premiera Goeringa, — jest lotnictwem wojskowym. W Gdańsku jest około 20 samolotów i cały zastęp lotników, szkolonych przez oficerów Reichswehry. Organizacyjnie gdańskie oddziały lotnicze podlegają Berlinowi. Lotnicy gdańscy noszą te mundury i odznaki, które w Niemczech uznane obecnie zostały jako obowiązujące dla

lotnictwa wojskowego.

W związku z wprowadzeniem w Niemczech powszechnej służby wojskowej i zamianą lotnictwa „sportowego” na wojskowe, aktualną staje się sprawa lotników gdańskich, którzy faktycznie w obecnym stanie rzeczy stali się oddziałem regularnej armii niemieckiej.

Nadmienić wypada, że gdańskie oddziały lotnicze odbywały częste ćwiczenia, że w ramach ogólnoniemieckiej organizacji lotnictwa stanowią jednostkę bardzo poważną i wysoko ocenianą. (p)

Nowe pogłoski o synku Lindbergha

Nowy Jork. (PAT.) Zona skazanego na śmierć Hauptmana ma podobno zająć się poszukiwaniem w Detroit dziecka płk. Lindbergha.

Niedawno otrzymano w Nowym Jorku z Pontiac (stan Michigan) list anonimowy. Jest w nim mowa, iż osobnik, który dokonał porwania, przyznał się przed śmiercią jednemu z gangsterów z Detroit, iż dziecko zaraz po porwaniu przywieziono do Brooklynu. Jednocześnie odkopano na cmentarzu jednego z przedmieść nowojorskich zwłoki innego maleństwa, które ubrano w ubranie

dziecka Lindbergha i podrzucono. Uczyniono to w tym celu, aby nastraszyć płk. Lindbergha, ponieważ wiadano, że banknoty, którymi zapłacono okup, były znaczone.

Małego Lindbergha przewieziono do Detroit, gdzie podrzucono go w jednym z kinoteatrów. Dziecko umieszczono następnie w pewnym sierocińcu.

Władze policyjne w New Jersey oświadczają, iż nie mają żadnej wątpliwości, że znaleziono w New Jersey zwłoki dziecka płk. Lindbergha.

Samoloty już same latają

London. (Tel. wł.) Z Oakland w Kalifornii donoszą, że amerykański aparat samosterujący wylądował gładko po kilkogodzinnym locie ćwiczebnym na wybrzeżu Oceanu Spokojnego. Lot trwał 9 i pół godziny.

Od zamiaru skierowania samolotu do Honolulu odstąpiono, gdyż posiadał on tylko 5000 litrów paliwa, wystarczającego na przebieg 2200 mil, podczas gdy odległość do Honolulu wynosiła

2408 mil.

Ponieważ maszyna samosterująca

FLEURS DE VARSOVIE WODA KWIATOWA *Lotos* WARSZAWA
I PERFUMU

nr 6630

nie jest hydroplanem nie chciano ryzykować jej straty przy ewentualnym lądowaniu na morzu.

Nowa seria konferencji

Po rozmowach w Como ma być zwołana konferencja z udziałem Niemiec w Londynie

London. (Tel. wł.) Cała prasa stoi pod znakiem wizyty min. Simona w Berlinie. Dyplomatyczny współpracownik „Morning Post” stwierdza, że nadchodzący tydzień rozpoczyna nową erę polityczną.

„Daily Mail” donosi, że rząd angielski planuje zwołanie konferencji mocarstw europejskich łącznie z Niemcami do Londynu, jeżeli rozmowy berlińskie dadzą pozytywny wynik. Sprawa takiej konferencji przy okrągłym stole rozważana będzie podczas narad trzech mocarstw w Como.

„Morning Post” wyraża nadzieję kół politycznych, że Niemcy zgodzą się rokować na podstawie dezyderatów,

ustalonych podczas pobytu min. Laval w Londynie. Jeżeli Hitler wyrazi gotowość przyjęcia systemu bezpieczeństwa i rozumnego ograniczenia zbrojeń, wówczas rokowania mają szansę powodzenia. W takim wypadku zadaniem konferencji w Como byłoby zdecydowanie dalszych poczynań. Wówczas mogą nastąpić nowe posunięcia dyplomatyczne, w rodzaju zwołania konferencji z udziałem Niemiec i Sowieków.

Berliński korespondent „Timesa” donosi, że Niemcy są zdecydowane trwać na zajęciu stanowisku w proklamacji o powszechnej służbie wojskowej.

Prasa niemiecka o notach Francji i Włoch

Berlin. (PAT.) Prasa niemiecka szczegółowo omawia znaczenie protestu francuskiego i włoskiego.

„Deutsche Allgemeine Ztg.” wskazuje na różnicę, jaka zachodzi pomiędzy obu notami, podkreślając, że Włochy uznają w pełni suwerenność Rzeszy i potwierdza jej prawo do równoprawności, natomiast Francja nadal trwa przy systemie bezpieczeństwa, odmawiając Niemcom równości.

„Boersen Ztg.” ubolewa nad brakiem zrozumienia dla stanowiska Niemiec. Mimo wszystko — zdaniem pisma — zasadniczo warunki do praw-

dziwej pacyfikacji Europy nie były nigdy lepsze, niż w chwili obecnej.

Według „Lokal Anzeiger”, mimo nieuzasadnionych protestów ze strony Włoch i Francji, Niemcy nie zaniechają żadnej drogi, która umożliwiłaby pokojowe porozumienie w Europie.

„Kreutzztg.” z zadowoleniem pisze, że nie doszło przynajmniej do wspólnego kroku mocarstw. Oddzielne wystąpienia nie krepują na szczęście zasady wolności rokowań w oczekiwanych rozmowach niemiecko-angielskich.

„Niebieskie koszule” we Francji

Paryż. (Tel. wł.) Utworzona przez Marcela Bucarda francuska organizacja faszystowska, tak zwana „Francisme”,

urządziła w piątek wieczorem w jednej z największych sal Paryża zebranie publiczne, które zgromadziło do 4000 ludzi. Przed lokalem służbę porządkową, oraz straż honorową przed mównicą pełnili francisci w niebieskich koszulach.

Pewien młody adwokat w przemówieniu określił francistów, jako organizację młodzieży, która musi się przeciwstawić konserwatywnej prawicy i rozpętującej walkę klasową lewicy. — Drugi mówca, były funkcjonariusz komunistyczny uzasadnił swoje wystąpienie z partii komunistycznej.

Marcel Bucard w namyślnych wywo-

dach przedstawił program swej partii, która nie chce zmiany konstytucji, lecz przebudowy ustroju państwa na nowych podstawach korporacyjnych, wykluczających walki klasowe. W zakończeniu wypowiedział się on za porozumieniem z Niemcami, a przeciw Sowiekom.

Gen. von Seeckt

Berlin. (PAT.) Z Tokio donoszą, że gen. von Seeckt, który bawi od dwóch lat w Nankinie, jako reorganizator armii chińskiej, powraca do Niemiec.

Von Seeckt w r. 1920 po puczu Kappa objął stanowisko szefa dowództwa Reichswehry. Jest on właściwym jej organizatorem i położył w tej mierze olbrzymie zasługi. Wskutek konfliktów między aljanką komisją kontrolną Seeckt ustąpił w 1926 r., obejmując stanowisko doradcy min. Reichswehry. Wkrótce potem wycofał się całkiem ze służby czynnej.

Wybuch ropy pod Wiedniem

Wiedeń. (Tel. wł.) Nastąpił tu gwałtowny wybuch ropy niedaleko miasta w chwili, gdy zamieniano świdry, przyczem nie zdołano uszczelnić wentyli. Inżynierowie starają się sztucznym sposobem zatamować dalsze wydobywanie się ropy, jest to jednak połączone z wielkimi trudnościami i niebezpieczeństwem życia dla załogi.

Ludność okoliczna musiała pogasić ogień w mieszkaniach, aby zapobiec ewentualnemu wybuchowi wydobywającego się gazu.

Inżynierowie są narazie bezsilni i, jak sądzą, nieprędko uda im się zata-

mować ropę. W kołach gospodarczych i fachowych pojawienie się ropy wywołało olbrzymią sensację, gdyż w ostatnim czasie zapatrywano się w nich pesymistycznie na możliwość dowiercenia się źródeł naftowych pod Wiedniem.

Wizyta Laval w Moskwie

Paryż. (PAT.) „Petit Journal” donosi, że sprawa wyznaczenia terminu wizyty min. Laval w Moskwie nie została jeszcze załatwiona. W każdym razie przypuszcza się, że odbędzie się w pierwszej połowie kwietnia.

Wizyta wymaga drobiazgowych przygotowań. Min. Laval stopniowo gromadzi materiały, które będą mu potrzebne.

Piaszczysty huragan w Ameryce

London. (Tel. wł.) Według doniesień ze Springfield w stanie Colorado wichura piaszczysta, która w ostatnich dniach przeszła nad kilku stanami Ameryki północnej, trwa nadal, wyrządzając olbrzymie szkody.

Przez wchłanianie pyłu piaszkowego wywiązuje się zapalenie płuc, które pociągnęło za sobą już kilka śmiertelnych wypadków. W Springfield zmarło 5 osób, w Elkhart 12.

Kilka domów farmerów zaspanych jest przez naniesiony piasek pod sam

dach. Pola robią wrażenie pustyni, plony są zupełnie zniszczone.

W ciągu ostatnich dni chmury piaszkowe zupełnie zasłaniają stolicę. Końca tego kataklizmu trudno przewidzieć.

Pogotowie lotnicze w Niemczech

Zabierając się całą siłą do organizacji własnego lotnictwa wojskowego jako broni zaczepnej, nie zaniebują Niemcy także kwestji obrony kraju i ludności przed atakami lotniczymi.

Jak donoszą, niemal wszystkie kamienice w Lipsku i Dreźnie posiadają już ukrycia na wypadek ataku lotniczego. Chodzi o szeroko zakreślony plan, którego realizacja rozpoczęta została w jesieni ub. roku, a obecnie została ukończona. Na rozkaz władz miejscowych wszystkie domy musiały być należycie ochronione, co pociągnęło za sobą olbrzymie koszty. Prace powierzono kilku firmom budowlanym. Piwnice zaopatrzone w żelazobetonowe sklepienia i hermetycznie zamykające się drzwi, tak, że powietrze przesycone gazami trującymi nie przedostanie się do wnętrza. Dozorcy domów muszą odbyć specjalne kursy, na których otrzymają wskazówki, jak postę-

pować w razie ataku gazowego. Każdy zarządca domu posiadać będzie na składzie tyle masek gazowych, ile mieszkańców znajduje się w domu. Zarządca jest odpowiedzialny za ich stan i właściwe użytkowanie. Każdy mieszkaniec tych miast otrzymał szczegółowe informacje, jak w razie ataku lotniczego ma postępować.

Za przykładem Lipska i Drezna pójda dalsze miasta niemieckie.

Wichura nad Kaukazem

Berlin. (Tel. wł.) Według doniesień z Moskwy straszna wichura w północnym Kaukazie trwa nadal. Połączenia telegraficzne z Taganrogiem (port nad m. Azowskim na południu Rosji — red.) są zerwane.

Przeszło 100 rybaków zostało porwanych przez wichurę na pełne morze. Dwa statki wysłane na ich poszukiwanie wróciły z niczem. Istnieje obawa, że wszyscy rybacy utonęli.

Budowa sterowców

Berlin. (PAT.) Pod kierownictwem min. Göringa powstało w Berlinie towarzystwo „Niemieckiej Stoczni Budowy Zeppelinów”.

Siedzibą jest Berlin, a zadaniem utrzymania stałych komunikacji z pomocą sterowców. Kapitał zakładowy wynosi 9.550 tysięcy marek. Przewodniczącym rady nadzorczej wybrano dr. Eckenera.

Hemoroidy

są przyczyną złego samopoczucia i t. p. Należy bezwzględnie usunąć te dokuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się

Ciepki **Anusol** „Goedecke”

Tk 571

ŁADEM I MORZEM PO WRAZENIA I ZDROWIE.

3 tygodnie wśród słonecznej wiosny Jugosławji. Pobyt wypoczynkowy w uroczym Dubrowniku (Raguzie). I wycieczka wyrusza 7 kwietnia. Zwiedzanie Wiednia, Zagrzebia, Splitu, Budapesztu. Zapisy, informacje, prospekty we wszystkich Oddziałach i Agencjach ORBISU oraz w FRANCOPOLU, Warszawa, Mazowiecka 2.

Tg 514

W nr. 6 „GŁOSU” wywiad z Adolfem Nowaczyńskim n. t. „O historyku Bogumile Trzcńskim”.

Mobilizacja Berlina przeciw „status quo“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, 21 marca

Czy otworzą się teraz oczy zaślepionych na wojenne przygotowania Trzeciej Rzeszy? Czy głusi zechcą usłyszeć niepokojący szczeł oręża za Renem? Czy niepoprawni mistycy lo-karnizmu zerwą wreszcie z legendą germańskiego pacyfizmu?

JAKI BĘDZIE NASTĘPNY KROK? ... (Leningradzka Prawda).

Jeżeli pomyśli się jednak, że 31-go lipca 1914 r., Arystydes Briand ze zwykłą mu pewnością siebie oświadczył: „Znam Niemców — to nie są warjaci! Wojny nie wypowiedzą nam nigdy...“ — to mimowoli można obawiać się, że i w marcu 1935 r. znajdują się jeszcze ludzie, robiący sobie iluzje co do istotnych planów wojującego hitleryzmu. A jednak sami Niemcy precyzują je z najwyższym cynizmem. Posłuchajmy więc nadzwyczajnie znamiennych dyrektyw, przesłanych organom partyjnym przez biuro polityki zagranicznej „nazich“, które — jak wiadomo — jest kuźnią polityki zewnętrznej Trzeciej Rzeszy. Na czele tego biura stoi znany „Herr Doktor Rosenberg“. Znamienne informacje pochodzą od berlińskiego korespondenta „Echo de Paris“:

„Wola narodu niemieckiego, zamienifestowana na terytorjum Saary, dała Führerowi nowy mandat wobec świata, a mianowicie wystąpić z żądaniem jak najszerzej rewindykacji politycznych; jego obowiązkiem jest też iorować teraz drogę do powrotu wszystkim Niemcom na łono cesarstwa.

„Walki nasze przybiorą nowe formy; będą one straszliwsze dla przeciwnika od obecnych. Będziemy postępować systematycznymi etapami, jak

„Teren tej walki nie znajduje się jedynie na wschodzie, lecz także na zachodzie i na południowym-zachodzie. Führer oznaczy punkt, od którego rozpocznie się atak. Najprzód rozwiniemy nasz front przed Klajpedą, następnie zwrócimy go ku Austrii niemieckiej. Jeżeli posiadziemy Klajpedę, to wyswobodzenie naszych braci austriackich będzie zabawką. Anglja, Francja, a nawet Włochy, powinny dowiedzieć się, że niemiecka Austrija należy do cesarstwa.

„Dla obrony niemieckiej Austrii, gotowi jesteśmy podjąć marsz, gdyby inni odważyli się na zajęcie tej niemieckiej ziemi.

„Nasze nowe metody walki będą następujące: co do środków powziętych przeciwko naszym zwolennikom austriackim, postawimy rządowi Schuschnigga ultimatywne warunki. W razie, gdyby rząd jego nie zareagował na nasze żądania, będziemy domagali się prawa wypowiedzenia się o swoim losie dla naszych austriackich braci. Większość ich pragnie przyłączenia do Niemiec; wobec świata wy-

stąpimy w roli ich adwokata.

„W Austrii walka będzie prowadzona w ten sam sposób, co i w Saarze, gdzie doprowadziła do zwycięstwa. Nowa propaganda rozpoczęła się już w Austrii.

„Musimy zwalczyć wszelkie przeszkody i nawet środkami najbardziej krańcowymi, oczyścić drogę, zagradzaną nam paktami.

„W Europie powinno istnieć jedynie jedno Wielkie Cesarstwo Niemieckie. „Według tego świętego prawa działa nietylko sam Führer, ale „człowiek zbrojny“ cesarstwa niemieckiego, a jest nim Reichswehra.“

Wszelki komentarz osłabiłby jedynie powyższy tekst. Powyższe przykazania wojującego hitleryzmu były już znane od początku lutego. Precyzują one różne etapy oraz formy walki przeciwko „status quo“. Ta bowiem dzisiaj, po złamaniu wojskowych postanowień traktatu wersalskiego, będzie naczelnym hasłem całych Niemiec.

I. B.

Przy cierpieniach nerek, chorobach dróg moczowych, pęcherza moczowego i dolnego odcinka kiszek, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa łagodzi i usuwa szybko gwałtowne bóleści przy wypróżnieniu. Zalecana przez lekarzy.
Tg 510.

SŁABOŚĆ CZŁOWIEKA WOBEC ŻYWIŁU

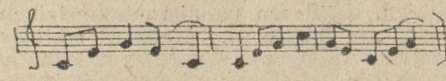
Dolinę Mississippiego w Ameryce nawiedziła straszna katastrofa powodzi. Setki kilometrów kwadratowych zostało zalanych, przyczem 15 tysięcy ludzi straciło dach nad głową. Na zdjęciu widzimy przedmieścia miasta Jackson, stojące pod wodą.

gła być rzecz dla Polaka piękniejsza, jak współdziałanie — choćby w skromnym zakresie — w tym wielkim akcie dziejowym? Otwierały się wówczas serca, poznawało się ludzi do gruntu. W częstych rozmowach, w okresie ścisłej współpracy, w chwilach trudnych i dobrych poznałem wysokie zalety umysłu i charakteru ś. p. Jana Rozwadowskiego, nauczyłem się go cenić, jako Polaka starej daty, związanego z przeszłością, a jednocześnie rozumiejącego teraźniejszość i nowe prądy w Polsce i w Europie.

Taki pozostał do końca przedwczesnie zakończony życia. Gdy przed kilkoma tygodniami byłem u niego we Lwowie, rozmowa o współczesnej sytuacji politycznej doprowadziła nas na zagadnienia z okresu wojny. Pokazywał mi przygotowaną do druku broszurę o ówczesnej pracy politycznej polskiej. Broszura ta winna się znaleźć na prasie drukarskiej i uzupełnić długi szereg prac, które wyszły z pod pióra zmarłego. Ukazuje się w niej bowiem istota jego zainteresowań duchowych i jego charakteru.

Ś. p. Jan Rozwadowski nie brał już bezpośredniego udziału w pracy politycznej, niemniej jednak oddziaływał na bieg tej pracy, zwłaszcza przez stosunki z młodzieżą i przez udział w życiu obozu, do którego należał, gdy chodziło o rzeczy ważne i zasadnicze. Będziemy też odczuwać dotkliwie brak wśród nas człowieka, na którego radę i współdziałanie mogliśmy liczyć zawsze w ciągu ubiegłych lat trzydziestu. Wielkość poniesionej straty oceniamy ci zwłaszcza, co go bliżej znali.

Z ESTRADY

RECITAL FORTEPIANOWY Zygmunta Lisickiego

Koncerty solowe nie budzą wprawdzie takiej sensacji i poruszenia, jakie potrafi wywołać wybuch dynamitu lub biały tydzień u Kałamajskiego, jednak i one czasem znajdują żywszy rezonans. Zwłaszcza, gdy je organizuje tak solidna firma, jak Poznańskie Towarzystwo Muzyczne a koncertantem jest pianista takiej uznanej marki, jak prof. Lisicki. Musimy przytem zaznaczyć, że pod słowem „rezonans“ rozumieć należy nietylko dobrą frekwencję (trzy czwarte zajętych krzeseł to

ZDROWE PIĘKNE TANIE OWOCOWE polecają majatku
Drzewka i Krzewy
PARKOWE ALEJOWE IGLASTE BYLIŃY oraz RÓZE
SZKÓŁKI GODZISZ
A. i M. KWAŚNIEWSKICH
 poczta SOBOLEW, woj. Lubel., Cenniki na sezon wiosenny na żądanie gratis i franco
 Tel. 18. — Inform: Warszawa, tel. 225-33

nas do tego zaprawiła wielka walka o Saare.
 „Przeciwnicy nasi uczynili nam największą przyjemność wynajdując ideę „status quo“. Dowiedziemy teraz światu, że istnieją także gdzieś indziej inne plemiona niemieckie, nie chcące znieść „status quo“.
 „Znajdujemy się obecnie na froncie atakującym; zwycięstwo w Saarze zachwiało pozycją naszych wrogów; nie powinniśmy teraz zasnąć odoczynku; nasz przeciwnik nie powinien mieć czasu na wytchnienie.
 „Nie pragniemy paktów, a tylko porozumień między jednym a drugim rządem.
 „Nie pragniemy nieprzyjaznych stosunków, ale nie życzymy sobie przyjaznych tak długo, póki nasze prawo nie zostanie uznane i uszanowane, jak tego wymaga honor narodu, i jak to wykazała wola ludności w Saarze.
 „Biuro polityki zagranicznej, ministerstwo propagandy i biuro polityczno-wojskowe poczyniło już wszelkie przygotowania. Wystąpimy równocześnie do walki, która zadziwi wszechświat, a to na znak Führera.

Reformackie pigułki Zakonnik
 stosują się jako regulujące żółć, przy cierpieniach wątroby, nadmiernej otyłości, uśmierdzające hemoroidy i przy skłonnościach do obstrukcji są łagodnym środkiem przeczyszczającym. Użycie 1-2 pig. na noc.
 Tg 6708

Jan Rozwadowski w Paryżu

Sen. Stanisław Kozicki zamieszcza na łamach „Gazety Warszawskiej“ następujące wspomnienia o ś. p. Janie Rozwadowskim:

Zmarły onegdaj w Warszawie ś. p. Jan Rozwadowski, miał życie piękne — wypełnione całkowicie służbą dla swego narodu. Najpiękniejszym wszakże i wypełnionym najbardziej wyteżoną pracą był okres paryski, a więc lata od 1917 do 1920, lata udziału w Komitecie Narodowym Polskim i w delegacji pokojowej.

Poznałem ś. p. Jana Rozwadowskiego w Halli, w r. 1898, gdzie byliśmy razem na studjach, później spotykaliśmy się na terenie pracy konspiracyjnej, prowadzonej przez Ligę Narodową. Bliżej wszakże poznałem go w Paryżu. Wówczas nauczyłem się go cenić, jako człowieka bez zastrzeżeń, bez żadnych ambicji osobistych, oddanego myśli i pracy dla narodu. Widywałem go na zebraniach Komitetu, a później, gdy powstała delegacja na konferencję pokojową i przeniosłem się także na stałe z Londynu do Paryża, spotykaliśmy się w pracy codziennej.

Ś. p. Jan Rozwadowski objął w delegacji kierownictwo wydziału propagandy. Było to zadanie trudne i ważne, chodziło o to, by w sferach międzynarodowych obudzić zainteresowanie Polską i wytworzyć usposobienie

przychylnie dla postulatów naszych. Polska nie rozporządzała siłami odpowiednimi, by narzucić swój punkt widzenia innym, trzeba było przeto siłą myśli i przekonania, akcją i pracą zdobyć posłuch dla siebie. Największy wysiłek, z natury rzeczy, robiło się dla oddziaływania na opinię francuską. Kładło się jednocześnie trwałe podstawy pod współdziałanie polsko-francuskie. Zalety osobiste ś. p. Rozwadowskiego, jego wdzięk w stosunkach z ludźmi, jego umysł i gruntowne wykształcenie ułatwiały mu działanie...

Dla ujęcia współpracy z przedstawicielami społeczeństwa francuskiego zainicjował on założenie stowarzyszenia p. n. „France-Pologne“, w którym zasiadali wybitni przedstawiciele dwóch narodów. Odbywały się zebrania, urządzano odczyty, wydawano broszury, wreszcie w r. 1919 założono miesięcznik „La Pologne“. Ze strony francuskiej prowadzili pismo pp. Menabrea i Merlot, których zjednął dla tej pracy ś. p. Jan Rozwadowski i którzy przebyli w piśmie aż do jego zamknięcia, naskutek cofnięcia subwencji rządu polskiego w roku zeszłym. „La Pologne“ przetrwała jednak lat 15, uczciwie wypełniając swe zadanie.

Piękne to były czasy. W oczach naszych powstawała Polska. Czyż mo-

dużo, jak na obecną konjunkturę), ale przedwzrostkiem gorące przyjęcie, jakie spotkało artystę ze strony słuchaczy. Było ono zupełnie uzasadnione i szczerze, gdyż koncert prof. Lisickiego uważać trzeba za jeden z najlepszych recitalów tego sezonu.

Nieraz okazuje się, że artyści nawet najpopularniejsi i najbardziej znani, u których przyjęty meloman nie spodziewa się dostrzec nieznanych mu jeszcze właściwości, wykazują nagle nowe, wybitnie frapujące rysy, jakby inną stronę oblicza artystycznego. To właśnie zauważyli słuchacze na ostatnim koncercie. Prof. Lisicki znany był już dawno jako pianista nieprzeciętnej klasy. W grze jego podziwiał się przede wszystkim rozmach pianistyczny i wirtuozowska technika jako cechy dominujące nad innymi. Obecnie taką charakterystykę trzeba już uważać za niewystarczającą; prof. Lisicki wykazał, że przy swoich wysokich walorach pianistycznych jest interpretatorem równie głębokim, jak i stylowym. Pewien chłód i obiektywizm, widoczny dawniej w jego grze, ustąpił miejsca cieplejszej temperaturze, która w miarę koncertu stale wzrastała i promieniowała także na publiczność. W impresjach Debussy'ego i w Szymanowskim artysta czuł się szczególnie doskonale i wydobywał świetne efekty dźwiękowe o miękkich, pastelowych kolorach.

Zmuszany do bisów, prof. Lisicki dodał 2 etudy Skarjabina oraz „Melodję“ Rachmaninowa.
Dr. Z. SITOWSKI

Ostatnie budżetowe posiedzenie rady miejskiej

Dokończenie sprawozdania z wydania porannego

BUDŻET ZAKŁADÓW LECZNICZYCH

Dyskusja nad budżetem miejskich zakładów leczniczych trwała prawie 3 godziny i zakończyła się o północy.

Dział ten referował radny dr. Machowski (BB). Referent zaproponował bardzo radykalne obniżki, idące w setki tysięcy złotych, i dowodził, że żywienie chorych, lekarzy i personelu pielęgniarskiego w zakładach leczniczych jest zbyt obfite. Dalej radny dr. Machowski twierdził, że żywność dla zakładów leczniczych zakupuje się po cenach wygórowanych, że dostawcy szpitala, jak rzeźnicy, piekarze itp., dostarczają szpitalowi żywność po cenach wyższych niż się ją nabywa w detalu.

W wyniku gorącej dyskusji, w której przemawiali pp. radni dr. Janowicz, Małkiewicz, Libera, dr. Tarczewski, dr. Sokółowski — jako nowy dyrektor szpitala i miejski komisarz oszczędnościowy z ramienia tymczasowego prezydenta — p. Robiński — na wniosek radnego Jarochowskiego, który oświadczył, że bez zbadania sprawy nie wolno podnosić — zwłaszcza publicznie — żadnych zarzutów zarówno przeciwko szpitalowi, jak i dostawcom-kupcom — rada miejska powołała specjalną komisję dla zbadania wszystkich różnic w zapatrywaniach na sposób prowadzenia szpitala miejskiego, jakie ujawniły się w dyskusji. Do komisji weszli z Klubu Narodowego — pp. radni dr. Janowicz, Małkiewicz i Pluciński, a z BB — radna Parczewska i r. Zawadzki. Komisja ma zdać radzie miejskiej sprawozdanie ze swych czynności w ciągu dwóch tygodni.

W rezultacie uchwalony został budżet zakładów leczniczych z poprawkami, wniesionymi przez p. dr. Janowicza (Klub Nar.) Poprawki te obniżyły budżet tego działu, preliminowany w kwocie 1.186.579 zł, o 44.800 zł.

BUDŻET ZAKŁADÓW OPIEKUNCZYCH

W dyskusji nad budżetem Domu Starców i Domu Noclegowego radny Libera (Klub Nar.) wskazał na szereg braków i niedomagań w Domu Starców oraz w zakładzie na Grobli, gdzie z ludźmi zdrowymi umieszcza się osobników z otwartą gruźlicą i nieuleczalnie chorych. Radny Libera zaproponował poza tem, aby w barakach przy Domu Noclegowym, urządzono ochronkę dla dzieci rodziców, którzy w ciągu dnia pracują na mieście.

Budżet Domu Starców przyjęto z sumą 145.500 zł, a budżet Domu Noclegowego z sumą 32.000 zł.

DOCHODY I WYDATKI NADZWYCZAJNE

Po uchwaleniu budżetu Teatru Wielkiego według poprawek, wniesionych przez radnego mec. Goebela (Kl. Nar.) — sprawozdanie o tem zamieszczone jest w dzisiejszym wydaniu ranne — nad preliminarzem dochodów i wydatków nadzwyczajnych zapoczątkował r. p. Małkiewicz (Kl. Nar.) stwierdzeniem, iż w przedłożonym preliminarzu niema mowy o budowie domu na Zawadach, a poza tem zwrócił uwagę, że zarząd miasta powiększa zadłużenie Poznania o przeszło 2 mil. zł na inwestycje niezawodnie pożyteczne, ale nie zawsze konieczne. Tego rodzaju polityka w dzisiejszych ciężkich czasach nie jest wskazana.

Następnie zabrał głos prezes Klubu Narodowego, radny p. Jarochowski, który domagał się wybudowania nowej szkoły na Dębcu, gdyż dotychczasowe jej pomieszczenie nie odpowiada wymogom zdrowotnym. Gdy zaś decernent wydziału oświaty, p. radca Załeski, oświadczył, że przyszłoroczny plan magistratu nie obejmuje tej sprawy i projekt ten może być zrealizowany dopiero w latach następnych, radny p. Jarochowski wniósł imieniem Klubu Narodowego o przeznaczenie dodatkowo na budowę nowej szkoły powszechnej na Dębcu oraz sali gimnastycznej (auli) dla szkół powszechnych nr. 12 i 28. przy pl. Bergera — 150 tys. zł.

Ostatecznie w dziale wydatków nadzwyczajnych rada miejska uchwaliła poza wspomnianym wnioskiem radnego Jarochowskiego 35 tys. zł na pływalnię na Solaczu, 6 tys. zł na

nowy kabel w przeladowni, 3 tys. zł na ukończenie kaplicy w osiedlu warszawskim, 33 tys. na urządzenie parku przy Drodze Dębińskiej, 40 tys. zł na rozbudowę szkoły w Główniej i 100 tys. złotych na rozpoczęcie budowy szkoły w osiedlu warszawskim, gdzie znajduje się dokładnie 535 dzieci.

AUTOBUSY ROZWIOZŁY RADNYCH DO DOMÓW

O godzinie 2.45 nad ranem porządek obrad został wyczerpany i tymcz. prezydent Więckowski zamknął posiedzenie.

Przed ratuszem czekały na radnych, lawników, radców miejskich i dziennikarzy dwa autobusy miejskie i dwa samochody miejskie, które w przeciągu godziny rozwiozły wszystkich do ich mieszkań.

Następne posiedzenie rady miejskiej, które zajmie się ostatecznym zrównoważeniem budżetu i ostatecznym jego uchwaleniem, odbędzie się w najbliższą środę.

Jak w roku 1914

Te same figury i mundury

Zbrojenia lotnicze narodów

Pisaliśmy w tych dniach, że Niemcy w jednym kwartale zbudować potrafiliby na wyścig 400 samolotów, chociaż stale zapewniają świat cały o swem — usposobieniu i dążeniach pokojowych.

Nie lepiej czy gorzej wygląda jednak pod tym względem także u innych narodów w świecie.

Ostatnio opublikowało japońskie ministerjum spraw wojskowych dane, dotyczące stanu zbrojeń lotniczych na świecie na dzień 1 stycznia. Z danych tych wynika, że Japonia posiada około tysiąca samolotów, tworzących 26 eskadr.

Rosja Sowiecka posiada przeszło 3.000 samolotów, tworzących 300 oddziałów lotniczych, a oprócz tego 13

oddziałów balonowych, 3 sterowce, 13 flotyli hydroplanów. Liczba tanków przekracza 3.000. Poza tem armja sowiecka liczy 10 pułków zmechanizowanych, podczas gdy Japonja ma tylko 200 tanków i kilka pułków zmechanizowanych.

St. Zjedn. Półn. A m. posiadają 2.300 samolotów, 4 sterowce, 19 eskadr samolotów myśliwskich i 500 tanków.

Francja 3.000 samolotów wojskowych, 1.500 tanków i 20 oddziałów samochodów pancernych.

Anglja 1.500 samolotów, 270 tanków i 200 samochodów pancernych.

W końcu Włochy posiadają 1.500 samolotów, 120 tanków i 50 samochodów pancernych.

Ważne dla rzemiosła

Poznańska Izba Rzemieśnicza nadysła nam następujący komunikat:

Rzemiosło jest w dużym stopniu zainteresowane w przywozie towarów zakazanych, a w szczególności tych, które służą jako surowce do produkcji.

Kompletna lista towarów zakazanych do przywozu zamieszczona jest w „Dzian. Ustaw R. P. Nr. 96 z roku 1934, załącznik nr. 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z 12 października 1934 r., poz. 87 i załącznik nr. 2 do tego Dziennika“.

Związek Izb Rzemieślniczych R. P. we Warszawie uzyskał reprezentację w Centr. Komisji Przywozowej przy min. przemysłu i handlu, której zadaniem jest stawianie wniosków odnośnie podziału wyznaczonych kontyngentów przywozowych, jak również składanie wniosków o udzielenie zezwolenia na przywóz z zagranicy towarów zakazanych do przywozu.

Rzemieślnicy, którzy zakupuja, względnie w przyszłości zakupywać będą zakazany towar z zagranicy, muszą wnieść podanie do min. przemysłu i handlu — wydział handlu zagranicznego w Warszawie — o udzielenie zezwolenia na przywóz zakupionego towaru. Podania takie są do nabycia w tut Izbie Rzemieślniczej przy ul. Waly Zygmunta Augusta 15 — za opłatą 10 gr. Podanie musi być zaopatrzone w znaczek stemplowy za 5 zło-

tych — załączniki zaś w znaczki stemplowe po 50 gr.

Izba Rzemieślnicza wnioski takie będzie opinjowała i wraz z uwierzytelnionemi odpisami świadectw przemysłowych będzie przesyłała min. przemysłu i handlu we Warszawie za pośrednictwem Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

Opłaty manipulacyjne przy składaniu podań za pośrednictwem Izby Rzemieślniczej oraz za uwierzytelnienie dokumentów, wynoszą:

- od podań na przywóz wartości do 1.000 zł — 5 zł;
- od podań na przywóz wartości do 10.000 zł — 10 zł;
- od podań na przywóz wartości od 10.000 do 50.000 zł — 20 zł;
- od podań na przywóz wartości ponad 50.000 zł — 30 zł;
- za każde uwierzytelnienie dokumentu 1 zł.

Rada Ligi

Genewa. (PAT). Sekcja informacyjna sekretariatu Ligi Narodów komunikuje:

Tewfik Ruszdi Aras postanowił, że Rada Ligi zbierze się w ciągu pierwszego tygodnia kwietnia na sesję nadzwyczajną, celem rozważenia noty, przedłożonej przez rząd francuski. Dokładny termin posiedzenia Rady ustalony będzie później.

NOSTRYFIKACI ŻYDOWSCY W MINISTERSTWIE OŚWIATY

W tych dniach obradowali w Warszawie nostryfikanci żydowscy, mający dyplomy uczelni zagranicznych. Chodziło o porozumienie się co do podjęcia wspólnych kroków przeciwko ograniczeniom nostryfikacyjnym, dającym się odczuć szczególnie lekarzom nienostryfikowanym, dentystom i farmaceutom. Osobna delegacja udała się do ministerstwa oświaty, gdzie konferowała w tej sprawie z dyrektorem departamentu prof. Bystroniem. Następnie udała się również do ministerstwa opieki społecznej, składając wniosek o przydzielenie do pracy w państwowych instytucjach zdrowotnych.

KOMISJA SYNODALNA EPISKOPATU POLSKI

Dnia 22 bm. w pałacu arcybiskupim w Warszawie odbyło się posiedzenie Komisji Synodalnej, w skład której wchodzi ks. ks. arcybiskupi Przezdziecki, Lukomski i Szałęzek. Komisja Synodalna episkopatu Polski rozpatrzyła prace przygotowawcze, związane z zwołaniem synodu krajowego (KAP)

UNIESZKODLIWIONY BANDYTA ŁÓDZKI

Jan Witkowski, 46-letni mieszkaniec dzielnicy Łódzkiej Bałuty, miał na sumieniu szereg rozmaitych przestępstw i był postrachem dla całej okolicy. Stawiony przed sąd, został on onegdaj skazany na 5 lat więzienia, a ponadto na bezterminowe zamknięcie w zakładzie dla niepoprawnych przestępców w Koronowie.

SKREŚLENIE FIKCYJNEGO ZAPISU NA HIPOTECE W SUMIE 9 MILJONÓW

Sąd okręgowy w Rybniku ogłosił sensacyjny wyrok w głośnym procesie przeciwko zagranicznej spółce kopalnianej w Luksemburgu o skreślenie zapisu sądowego w wysokości 9 milionów marek niemieckich, ciężącego na nieruchomościach Wspólnoty Interesów. Nadzór sądowy Wspólnoty Interesów wyszedł z założenia, że zapis ten był fikcyjny i stanowiąc jedno z ogniw wielkiego łańcucha oszustw i machinacji niemieckich potentatów finansowych. Mocą ogłoszonego wyroku, sąd zarządził skreślenie zapisu hipotecznego na powyższą kwotę oraz zasądził ową spółkę na zapłacenie kosztów powództwa cywilnego w wysokości 30.563 zł.

ŚWIĘTOKRADZTWA NA G. ŚLASKU

W ciągu ostatnich kilku dni zanotowano na Śląsku dwa wypadki świętokradztwa. Nieujęci narazie sprawcy za pomocą podrobionych kluczy weszli do zakrytych kościoła parafjalnego św. Jerzego w Rdułtowach pow. Rybnicki, skąd skradli złoty kielich, dwa srebrne kielichy i srebrną monstrancję oraz szereg innych przedmiotów. Onegdaj wieczorem w kościele św. Piotra i Pawła w Katowicach Jan Dutka, lat 54, usiłował dokonać kradzieży licznych przedmiotów. Złodzieja zauważono i ujęto. Świętokradca pochodzi z pow. chrzanowskiego.

WIELKA AFERA KOLEJOWA WE LWOWIE

W styczniu bawiła we Lwowie, jak już w swoim czasie o tem donosiliśmy, komisja z polecenia ministerstwa komunikacji, która przez kilka tygodni badała sprawę ujawnionych nadużyć przy dostawach w dziale elektryfikacji wagonów dyrekcji P. K. P. Lwów. Skutkiem sprawozdania komisji rozpoczęło się oficjalne śledztwo, a w połowie lutego zostało w związku z tem aresztowanych sześć osób. W tych dniach zaś aresztowano trzy dalsze, tak że ogółem aresztowanych jest dziewięć osób. Są to inżynierowie, urzędnicy i b. dostawcy. Bliższe szczegóły śledztwa trzymane są narazie w tajemnicy.

ZAMKNIĘTO AŻ 20 PIEKARNI ŻYDOWSKICH W DROHOBYCZU

Do Drohobycza zjechała w tych dniach niespodzianie lotna komisja sanitarna ze Lwowa, która przeprowadziła lustrację miejscowych piekarni. W rezultacie zamknięto aż 20 spośród nich za stan niehigieniczny, w jakim się znajdowały. Wszystkie te piekarnie — są w rękach żydowskich.

NA SPOCZYNEK W RODZINNEJ ZIEMI

Wczoraj po południu przejechały granicę polsko-litewską dwa samochody, jadące z Kowna do Wilna. Jeden z nich wioził trumnę ze szczątkami wybitnego działacza litewskiego z czasów przedwojennych — p. inż. Piotra Wilejszysa, zmarłego w r. 1926 w Kownie. Drugim autem jechał syn zmarłego Witold Wilejszys, b. litewski minister komunikacji, a obecnie minister pełnomocny i poseł nadzwyczajny republiki litewskiej w Rvdze wraz z małżonką. Zwłoki Piotra Wilejszysa złożone będą w myśl gorącego życzenia zmarłego, za zezwoleniem władz polskich, w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Rossa w Wilnie.

Spostrzeżenia

Pozwólcie dzieciom pozostać dziećmi

Ile razy jestem w kinie czy w teatrze, zwłaszcza na t. zw. przedstawieniach popularnych-popołudniowych, i widzę na nich dzieci, tyle razy przypominam mi się moje, nie tak dawne zresztą dzieciństwo. I mimowoli myśl uparta, że dawniej było inaczej, zmusza do zastanowienia się nad tem, czy i nie lepiej, niż dziś — przynajmniej dla tej kategorii ludzkich istot, które nazywamy dziećmi.

Pomijając bowiem już względy materialne, które dawniej były naogół znośniejsze dla dzieci wszystkich warstw, oraz warunki higieniczne, które dziś często, mimo tak świetnego rozwoju wychowania fizycznego, urządzeń sanitarnych i innych, urągają najelementarniejszym wymogom higieny, zwłaszcza na poddaszach, w piwnicach, w różnych mieszkaniach-norach, barakach, przytułkach — a weźmy pod uwagę atmosferę, w jakiej wychowuje się dzisiejsze młode pokolenie, nadzieja i przyszłość Polski.

W żadnym bodaj okresie historii nie była atmosfera ta tak zatruta, mniej lub więcej zgniętymi prądami, różnemi miazmatami rozkładających się materjalizmów, realizmów i setek innych „zimów“ nie polskiego pochodzenia. A jeżeli bywały okresy rozkładu, broniono demoralizacji dostępu do młodego pokolenia, chroniono przed nią zawsze duszę dziecka.

Dziś, prawda, że matki i wychowcy nie są nieraz w stanie uchronić dziecka przed zgnilizną, która czyha nań na każdym niemal rogu ulicy, bezczelnie i bezkarnie wзира za poza szyby okien wystawowych, rozkłada się w kioskach, prym wodzi na filmach, zapakają niewybredne gusta widzowni w teatrach.

Matki i wychowawcy nie będą mogli uchronić dziecka przed zepsuciem, które sięją nieuczciwi wydawcy, sprzedawcy i reklamiarze niemoralnych pism i książek, — dopóki społeczeństwo całe jak jeden mąż nie przedsięwzięnie odpowiedniej akcji, nie przeciwstawi się bolszewickiemu prądowi odrywania dzieci z pod opieki rodziców, od zabaw dziecięcych i wciągania ich najniepotrzebniej i z wielką dla duszy dziecięcej szkodą w wir współczesnego życia i użycia.

Nie trzeba już chyba dowodów na to, że przedwczesna dojrzałość i użycie życia jest przyczyną przedwczesnego starzenia się tak często spotykanego obecnie przesytu życia, ucieczki odeń i licznych dziś samobójstw.

Określenie: młodzi starcy, młodzi emeryci, tak charakterystyczne dla doby obecnej w Polsce, nie jest przesadą, jeżeli przypatrzeć się ludziom, którzy w wieku lat 20 lub 25, poznali już wszystkie powaby życia, którzy w tym wieku już się wyżyli i przeżyli, jak sami mówią, dla których życie już nie ma żadnych atrakcyj, ani wartości. Czyż to nie młodzi emeryci życia?

Bywa, że ludzie zniechęcają się do życia z powodu niepowodzeń, zwłaszcza utraty posady w młodym wieku. Ale i to jest również charakterystyczne dla dzisiejszych czasów, które opanował jakiś demon szaleństwa i tempa, starając się wszelkimi sposobami skrócić wiek życia poszczególnych ludzi, a w ten sposób podkopać żywotność i siłę narodu.

Ten demon — wróg młodości — zastawia coraz natarczywiej i gęściej sidła na duszę dziecka, by jaknajprędzej wyrwać ją z okresu dzieciństwa i postarzyć.

Z tych to względów należy dziś baczniejszą, niż kiedykolwiek zwracać uwagę na wychowanie naszych najmłodszych obywateli, na środowisko ich w szkole, w organizacji, wśród kolegów, na ich lekturę, na każde ich posunięcie, na każdy niemal ich krok. Temu wychowaniu należy poświęcić zarówno dużo siły jak i dużo, bardzo dużo czasu.

Filmy np. i przedstawienia dla dzieci winny podlegać specjalnej cenzurze — bo i tu nie brak ludzi naiwnych, a co gorsza często i nieuczciwych, którzy na duszy dziecka chcą robić „interes“. Nawet filmy polecane okazują się nieraz wcale nieodpowiednie dla dzieci.

Najsmutniejsze jest to, że rodzice sami, zapominając o tem, że dziecko jest dzieckiem, prowadzą je na t. zw. popularne przedstawienia popołudnie-

we do kin i teatrów. Tymczasem przedstawienia te są popularne tylko dlatego, że ceny biletów wstępu są popularne. Jednak to, że odbywają się one popołudniu nie zawsze jest dowodem, że są one odpowiednie dla dzieci.

Dzieciom potrzebna jest rozrywka, zabawa i urozmaicenie, ale rozrywka ta musi być dostosowana do wieku, umysłowości i rozwoju dziecka. Zresztą na zabawach i przedstawieniach dla starszych dziecko często nudzi się i może nauczyć się rzeczy, które na niezapisanej jeszcze karcie jego duszy wyciskają conajmniej jakieś pokręcone znaki, jeśli nie wręcz piętna hańby dla tych, którzy prowadzą je na takie zabawy czy widowiska. Dziecko, podkreślamy raz jeszcze, potrzebuje zabawy, ale najodpowiedniejszą dlań jest zabawa dziecięca, rozrywka, przerna-

Uwagi na temat samobójstw wśród młodzieży

Przed kilkoma dniami jedno z pism stołecznych snuło na swych łamach smętne refleksje na temat epidemii samobójstw wśród naszego młodego pokolenia, przychem jednakże, naszym zdaniem, nie uwypuklił istotnych powodów i przyczyn, dla których ten wysocy niepokojący objaw masowej ucieczki od życia, przybierać zaczyna formy i rozmiary zastraszające.

Zdawaćby się mogło, że błądzi między nami duch Hegerjasza, tego filozofa apoteozującego śmierć jako najwyższą rozkosz w starożytnej Helladzie i, że jak niegdyś w pomroce dziejów, tak i teraz młodzież, dająca ucho sofistycznym poglądom starego Greka, masowo przecina pasmo swego żywota z okrzykiem: „niema większej rozkoszy jak brak bólu, od bólu zaś wyzwała jedynie śmierć!“

Jest niestety bolesną i zatrważającą prawdą, wzyającą bezlitośnie ze szpał stołecznych zwłaszcza dzienników, że obrzymi, wprost niesamowity odsetek wszystkich samobójców, stanowi nasza młodzież. Ta młodzież, która przecież z przeznaczenia przyrodzonego winna być zakładniczką narodowej przyszłości i niepodległego bytu. Na której, jak na mocarnym filarze winien i musi się wspierać gmach państwowości polskiej.

Stoiśmy jednakże w obliczu tego groźnego objawu bezradni, bezmyślni, nieledwie obojętni, oczekując zjawienia się jakiegoś maga, któryby odkrył cudowne antidotum, jakieś życiodajne serum na bakcyliusa samobójczej manji i drogą profilaktyki uzdrowił schorzały organizm społeczny. A tymczasem ratunek może wyjść jedynie od nas, starszego społeczeństwa, które w pewnych swych warstwach odpowiedzialnym jest za przyswojenie sobie przez młode pokolenie hedonistycznej doktryny: après nous le déluge!

Powie ktoś: cóż my możemy poradzić! Gdzie tu nasza wina? To kryzys winien, ciężkie warunki bytu. Nie wątpiście zaważa tu w mierze dość znacznej, pogłębiający się nieustannie kryzys ekonomiczny. Ciężka walka o byt, o prawo do życia, niemożność znalezienia źródła zarobkowania, niepewność jutra, brak w życiu punktów oparcia, zachęty, a zawody bez liku doznane u progu wejścia w świat. Wszystko to młodzież przysięga, dezorientuje i zniechęca. Lecz przecież i dawniej, w dobrych przedwojennych czasach, kiedy nikomu jeszcze nie śniło się o kryzysie, bezrobociu i innych koszmarach dnia dzisiejszego, życie bynajmniej nie słało się po różach i dużo, bardzo dużo rzetelnego wysiłku, gruntownej i wszechstronnej wiedzy i nieprzejmowanej pilności trzeba było, ażeby z powodzeniem przebić się przez życie.

A więc? Zdaniem naszym, w doszukiwaniu się głębszych przyczyn niepokojącego zjawiska samobójstw wśród młodego pokolenia, stanowczo za wielką wagę skłonni jesteśmy przypisywać niesprzyjającym warunkom materialnym, niedocenianym z drugiej strony zaniku pierwiastka idealnego w życiu i światopoglądzie szerokiej warstwy dzisiejszej młodzieży obojga płci. Mammy co prawda dziesiątki tysięcy młodzieży, dla której ciężkie warunki współczesnego bytowania są prawdziwą kuźnią charakterów, sprawdzianem najistotniejszej jej dojrzałości życiowej i wnikliwego wejrzenia w powagę sytuacji, lecz nierównie większe zastępy młodego pokolenia jeszcze dobrze żyć nie rozpoczęły, a już są zrażone do życia; jeszcze nie zdołały rozwinąć skrzydeł do lotu, a już giną podcięte,

czona dla dziecka. Pozwólmy dziecku być dzieckiem, dopóki niem być może.
L. REM.

Szkolenie w wojsku rzemieślników

W licznych przedsiębiorstwach wojskowych odbywa się obecnie szkolenie fachowych rzemieślników. W związku z tem wynika kwestja, czy fachowcy ci po zakończeniu służby w wojsku mogą być dopuszczeni do egzaminów czeladniczych przed komisjami egzaminacyjnymi Izby rzemieślniczych. Ministerstwo przemysłu i handlu wydało w tej sprawie specjalny okólnik, w którym dopuszcza uczniów warsztatów przedsiębiorstw wojskowych do uzyskiwania stopni rzemieślniczych

Z dziedziny ubezpieczeń społecznych

Skarg na przerost ustawodawstwa socjalnego było u nas już bez liku, lecz trudno, żebyśmy nie przytoczyli tutaj faktu, o jakim donosi nam jeden z księży proboszczów. Pisze mianowicie, co następuje:

Przed rokiem przyjąłem pewną osobę, nie mającą żadnych środków do życia, li tylko z miłosierdzia na stanowisko organisty przy kościele. Zapewniłem temuż organście wolne mieszkanie i 30 zł miesięcznie dochodu.

Na utrzymanie organisty niema tu żadnych funduszy, jak i żadnej ziemi. Całe zaś beneficjum proboszczowskie składa się z 8 mórg ziemi. Wody kasy kościelnej składają się z niedzielnych składek, z dzierżawionych ławek kościelnych i z drobnych akcydensów od ślubów i pogrzebów, które nie mogą być wielkie, skoro parafia liczy niewiele ponad tysiąc dusz. Cały budżet roczny kasy kościelnej wynosi 1.200 zł.

Ubezpieczalnia społeczna w G. wyznaczyła dla kasy kościelnej za ubezpieczenie organisty miesięczną składkę we wysokości 17,12 zł, co wynosi rocznie 205,44 zł. Suma ta ubezpieczeniowa stanowi szóstą część całego budżetu kasy kościelnej.

Czy taki wymiar składki nie urąga wręcz zdrowej logice? Skąd wziąć 205 zł rocznie, by zapłacić li tylko składkę ubezpieczeniową? I w rezultacie pewnie nie będzie innej drogi wyjścia, jak tylko oddalenie owego człowieka z danej mu z litości posady. Oto do jakich konfliktów dochodzi na tem tle w życiu codziennym!

Z ruchu abstynenckiego

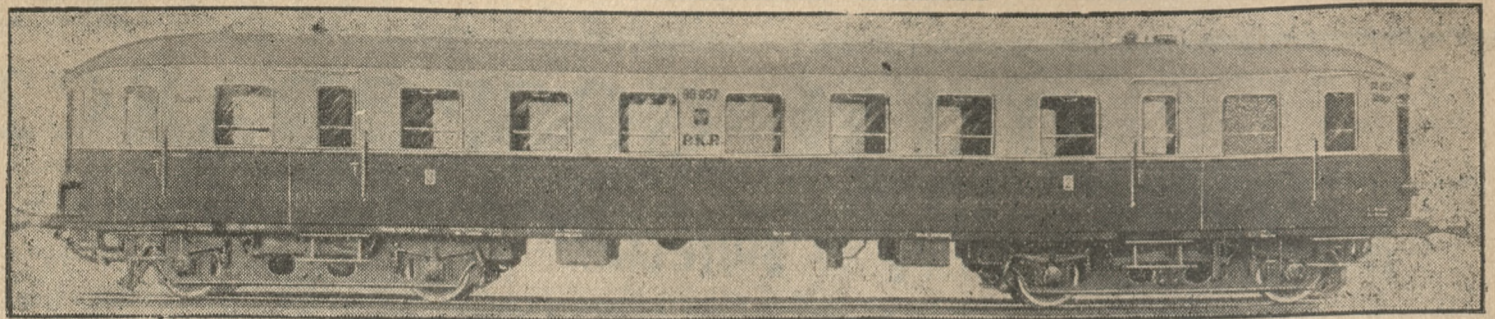
Walne zebranie poznańskiego koła Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej

z dnia 14. 3. 35 r., któremu przewodniczył p. radca Cybulski, wykazało wzmoczoną działalność Koła zarówno pod względem profilaktycznym jakoteż ratunkowym. Wykłady do dorosłych i młodzieży, kursy, cykl wykładów publicznych, wystawa oraz poradnia przeciwalkoholowa, mająca na opiece 694 alkoholików, konferencje z opiekunami, a wreszcie drukujący się podręcznik dla opiekunów — oto szczególne świadczące o różnorodności metod pracy Koła. Do zarządu zostały wybrane następujące osoby: Rektor Berek — prezes, ks. dyr. Michałowicz — w-prez., T. Tomaszewski — sekretarz, M. Nowakowska — skarbniczka, ks. Gałdyński — kierownik poradni przeciwalkoholowej. Do komisji rewizyjnej weszli: pp. radca Karchowski, Małecki i Zgórecki. Wykład mg. Walszaka na temat: „Warunek odbudowy życia gospodarczego w Polsce“, spowodował ożywioną dyskusję i uchwalenie rezolucji następującej treści:
„Walne zebranie stwierdza, iż warstwy produkujące w narodzie nie doceniają dostatecznie swych zadań w życiu gospodarczym kraju, a w szczególności nie doceniają roli swej w kierunku współdziałania z akcją przeciwalkoholową jako niezbędnym warunkiem odbudowy polskiego życia gospodarczego. To też walne zebranie zwraca się z gorącym apelem o czynną współpracę“.

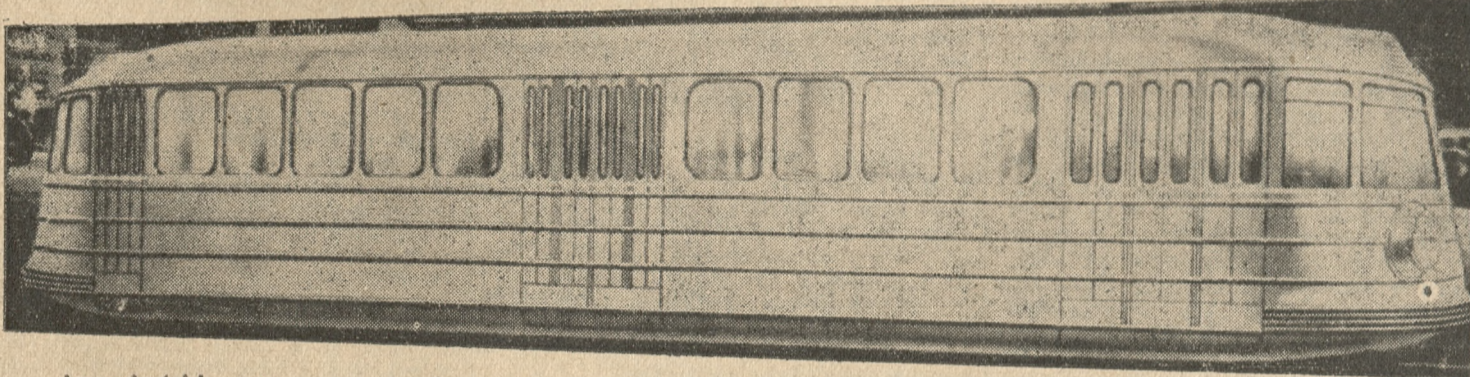
Wtenczas z pewnością doczekamy się spełnienia słów napisanych niegdyś przez Brodzińskiego:

Na tę ziemi ukochaną,
Na tę naszą polską ziemię
Niechaj przyjdzie ludzi plemie,
Jakich jeszcze nie widziano!

Torpedy u nas

Polski wagon motorowy „Błyskawica”, wykonany w fabryce H. Cegielski S. A. w Poznaniu i kursujący na linii Warszawa—Łódź

Amerykański wagon motorowy używany na liniach dalekobieżnych przez zarząd tramwajów miasta Chicago.

— Wie pan, wiele mamy polskich torped kolejowych?

— Przypuszczam, że kilka. W gazetach czyta się często o „lux-torpedach”, kursujących z Warszawy do Łodzi i z Krakowa do Zakopanego.

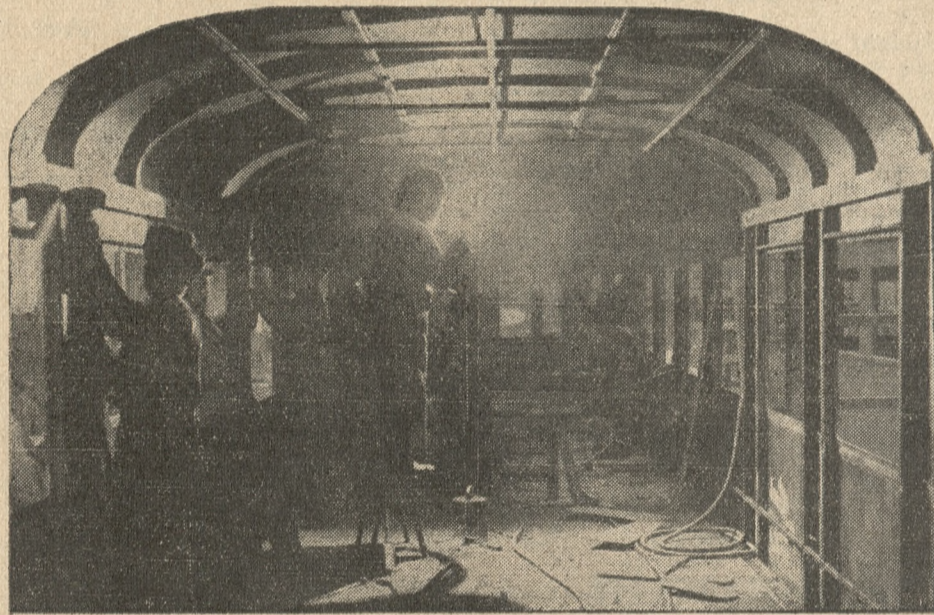
— Torpedę kolejową, zbudowaną w Polsce, mamy dotychczas w ruchu tylko jedną: na linii Warszawa—Łódź. Szybkość średnia, podczas jazdy próbnej na tej linii wynosiła 100,5 km/godz.; szybkość najwyższa 130 km. Torpeda, poruszana dwoma silnikami na ropę, typu Diesel-Sauer, każdy o mocy 170 K. M. posiada 86 miejsc siedzących. Na 100 kilometrów silniki zużywają 38 kg ropy. Zbiornik 180-litrowy starczy na 500 km. Torpeda polska jest szybka, ekonomiczna i wygodna. W języku warsztatowym nazwana została „Błyskawicą”, ale publiczność ochrzciła ją mianem „Lux-torpedy”.

Inżynier w fabryce Cegielskiego prowadzi mnie do hali, gdzie kończy się budowę czterech dalszych torped, zamówionych przez ministerstwo komunikacji. Dwa wagony są już w lakierni i niedługo będą kompletnie gotowe, a dwa są w montażu. Robotnicy kończą spawanie ścian wagonów i pokrywają blachą lekko wypukłe konstrukcje dachów. Z boku, na szynach, stoją już gotowe podwozia, dwa wózki na każdy wagon. Inżynier zwraca uwagę na odmienny sposób zawieszania resorów, co wpływa dodatnio na spokojny bieg torpedy, szczególnie na krzywiznach. Na każdym wózku umieszcza się jeden silnik. Kierowca włączać może oba silniki od razu i może też jechać wstecz, bez odwracania torpedy, co np. konieczne jest przy parowozach: torpeda jest dwukierunkowa. Obecnie stosuje się jeszcze silniki szwajcarskie „Sauer'a”, ale w następnej serii pięciu nowych torped zastosuje się polskie silniki „Państwowych Zakładów Inżynierji”.

Ciekawa jest budowa ścian i podłogi torpedy. Zależy na tem, by ograniczyć do minimum wagę martwą wagonu. Torpeda, mierząca prawie 21 metrów, waży tylko dlatego 30.200 kg, że poczyniono na wadze wszelkie możliwe oszczędności. Ściany spawane, a nie nitowane, nie izoluje się korkiem, lecz trzema warstwami cieniutkiej folii aluminiowej, która, odpowiednio pomarszczona, zatrzymuje dużo powietrza, będącego, jak wiadomo, najgor-

szym przewodnikiem ciepła. Podłoga jest wykonana z rowkowanej blachy,

Inżynier prostuje żywo swoją opinię, wskazuje na torpedy i objaśnia,

WNĘTRZE POLSKIEJ TORPEDY PODCZAS MONTAŻU

której rowki wypełnione są korkiem | że linje aerodynamiczne są wydatnie tylko od strony górnej. Normalny wagon kolejowy, rozmiarów torpedy, wa-

żająca na linii Warszawa—Łódź, pola-

MONTAŻ CZTERECH POLSKICH „LUX-TORPED” W FABRYCE CEGIELSKIEGO W POZNANIU

żyłby przynajmniej 50.000 kg.

Ściany torped pokrywa się od wewnątrz fornirem z afrykańskiej brzozy. W przyszłości zdobić je będzie nasz piękny, krajowy klon.

Robotnicy pracują grupami, jedni przy spawaniu ścian, drudzy przy ustawianiu silników, inni wreszcie przy przenoszeniu kanapek, wykonanych już w tapicerni. Pracują milcząco, zawięzcie.

Przyglądamy się kształtom budowanych torped.

Robię uwagę, że tak modne teraz zagranicą kolejowe torpedy motorowe i parowe bardziej rzucają się w oczy szerokiej publiczności, aniżeli nasze „Błyskawice”, wyglądające jak zwyczajne wagony motorowe. Zagraniczne torpedy są bardzo oryginalne w formie i ciekawe w kolorze. Publiczność chętnie płaci więcej za bilet, żeby przejechać się takim nowoczesnym „smokiem”.

kierowana jest do wysokości okien na wiśniowo, a górę ma kremową. Nowe

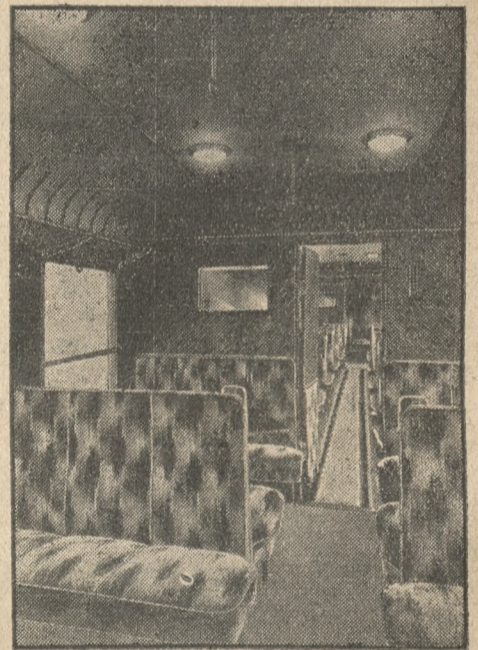

NIEMIECKI PAROWÓZ NAJNOWSZEJ KONSTRUKCJI O LINJACH OPLYWOWYCH

i zagranicą

cztery torpedy, które teraz opuszczają fabrykę Cegielskiego, będą do wysokości okien niebieskie, wyżej kremowe, a nad oknami biec będzie niebieski pasek szerokości 8 centymetrów. Wygląd ten ma na celu łatwiejsze dostrzeżenie z oddali pędzącej torpedy.

Milknę skromnie, bo trudno, żeby fachowiec nie miał racji. Mylę się naturalnie, bo publiczność nasza nie korzysta również wiele z komunikacji kolejowej nie dlatego, że wagony i parowozy nie posiadają pięknych, nowoczesnych linii opływowych, lecz tylko

WYGODNE WNĘTRZE POLSKIEJ TORPEDY

z tego przyziemnego powodu, iż bilety kolejowe są dużo, dużo za drogie.

Nie sądzimy jednak, że w nowoczesnym kolejnictwie „pożeranie przestrzeni” jest monopolem torped o wymyślnych liniach opływowych. Kilka dni temu, na linii Londyn—Newcastle, pociąg, złożony z parowozu i sześciu wagonów, osiągnął szybkość 180 kilometrów na godzinę. Dzienniki angielskie, które doniosły o tym rekordzie, zamieściły fotografię szybkiego parowozu i poinformowały, iż parowóz ten, nazywający się „Papyrus”, pełni służbę już siódmy rok. Parowóz na fotografii wygląda najwzyczajniej i nie posiada nic a nic linii „aerodynamicznych”, bez których — zdaniem dzisiejszym — rzekomo niemożliwe jest osiągnięcie większych szybkości. (sb.)

SPAWACZ PRACUJE PRZY BUDOWIE POLSKIEJ TORPEDY

Jak wygląda wojsko szwajcarskie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Zurych, w marcu.

Wciśnięta pomiędzy trzy mocarstwa militarne: Włochy, Francję i Niemcy mała Szwajcaria, zmuszona w razie wojny do obrony swoich granic, posiada w stosunku do małej ilości mieszkańców (4 i pół miliona) liczną służbę wojskową. Nie jest to armia zawodowa, lecz tak zwana milicja. Wszyscy obywatele od 20—40 roku życia obowiązani są do przymusowej służby wojskowej, a w razie jeśli z jakiegokolwiek powodu niezdolni są do niej, muszą płacić podatki na rzecz państwa. Odnosi się to nawet do obywateli szwajcarskich, przebywających

niezwykle trudna do przejścia i wyniosła przełęcz (2.100 m), pamiętna tragicznym pochodem Suworowa pod koniec XVIII wieku.

Siłą rzeczy w wojsku szwajcarskim doniosłą rolę gra narciarstwo. Wszystkie oddziały górskie muszą obowiązkowo jeździć na nartach, co roku odbywają się kursy narciarskie i biegi patrolowe, ważną część składowa narciarskich mistrzostw Szwajcarii. Lotnictwo wojskowe nie posiada zupełnie aparatów bombowych, któreby się tu nie opłacały, i nie należą z resztą do działań wojennych o charakterze agresywnym. Operują natomiast dużą

Piechota szwajcarska podczas ćwiczeń

z granicą, którzy do 40 roku życia muszą płacić ten podatek.

Tak system płacenia jak i system trzymania po domach mundurów wraz z całym rynsztunkiem, jest jedynym w Europie i świadczy o prawdziwej karności Szwajcarów.

Służba wojskowa rozłożona jest na raty i odbywa się w ten sposób: 20-letni obywatel przechodzi za pierwszym razem t. zw. szkołę rekrucką, trwającą 67 dni, poczem co roku zostaje powołany na 2-tygodniowe ćwiczenia w ciągu siedmiu lat. Potem przechodzi do t. zw. Landwehr, gdzie odbywa służbę stosownie do potrzeby (manewry etc.), a następnie do trzeciej kategorii: Landsturm, rodzaj pospolitego ruszenia. Ponieważ, jak wspomniałam, wszyscy mają kompletny rynsztunek w domu i zgóry oznaczone miejsce i godzinę stawienia się na wypadek mobilizacji, w ciągu trzech dni może stanąć pod bronią przeszło 400.000 ludzi.

Cała armia dzieli się na sześć dywizyj, które obejmują rozmaite rodzaje broni jak piechota zwykła, połowa, piechota górską, artylerja, artylerja konna i motorowa, wojska inżynieryjne, lotnictwo, kawalerja i oddziały sanitarne. Przydzielenie ludzi do poszczególnych rodzajów broni odbywa się według ich fachu cywilnego. Tak więc np. szoferzy siłą rzeczy dostają się do oddziałów zmotoryzowanych, kucharze i piekarze idą do trenów, t. zw. Verpflegungsgruppe, inżynierowie, technicy, oraz mechanicy do wojsk technicznych. Kawalerja znowu rekrutuje się przeważnie z synów chłopów i obywateli ziemskich, ponieważ oprócz całego ekwipunku muszą w domu utrzymać konia. Stawiając się do szkoły, rekrut przyprawdza konia. Jeśli komisja orzeknie, że koń zdalny jest do wojska, wykupuje go i po skończeniu służby zostawia go na opiece kawalerzysty.

Do oddziałów, pełniących stale służbę wojskową, należą załogi fortów, których jest kilka: Najważniejszy i wspaniale urządzony jest fort górski na przełęczy Gottharda, na który składają się cztery punkty obronne: Gotthard, Airole, Andermatt i Monte Ceneri. Cała ta twierdza jest wykuta w skale, tak, że z zewnątrz nikt nie domyśla się fortu. Działa znajdują się w automatycznych wieżach pancernych i skierowane są na z góry upatrzone punkty, jak skrzyżowania dróg czy mosty. Specjalną dużą rolę odgrywa tu elektryzacja tych urządzeń.

Dalsze forty znajdują się w Saint Maurice w Szwajcarii francuskiej oraz w Jurze. Jak ważnym punktem obrony jest twierdza górską Gottharda, dowód w tem, że cały 15-kilometrowy tunel jest na wypadek wojny podmianowany i gotów każdej chwili do wyłączenia w powietrze. Wówczas pozostałaby wojskom niemieckim

ilością pierwszorzędnych i najnowszych typów samolotów myśliwskich.

Dzięki znakomitej sieci dróg asfaltowych uległy niektóre oddziały wojskowe całkowitemu zmechanizowaniu i tak: Ciężkie i lekkie karabiny maszynowe na motocyklach, artylerja motorowa, oddziały inżynieryjne etc. Tam, gdzie teren górski na tę mechanizację nie pozwala, pełnią tę służbę ciężkie i wytrzymałe muły, noszące karabiny maszynowe i rozebrane działa górskie.

W górzystej Szwajcarii kawalerja nie odgrywa dużej roli; jednak materiały i konie jest pierwszorzędne.

Umundurowanie od czasów wojny zmieniło się z granatowego na szare. Mundury są z bardzo solidnego materiału i ładnie skrojone. Czapki, znane u nas dobrze t. zw. pierożki oraz stalowe kaski. Rodzaje broni odróżniają się przy pomocy kolorowych wyłogów na kołnierzach i rękawach. (Piechota zielone, kawalerja żółte, artylerja czerwone i t. d.).

Na czele armji stoi obecny prezydent Szwajcarii Minger, który jest jednocześnie szefem departamentu wojskowego. Na czele dywizyj stoją nie jak u nas generałowie, lecz pułkownicy (Oberstdivisionär). Jedynie na wypadek wojny wybiera Rada Związkowa głównodowodzącego generała. W ostatniej wojnie był nim generał Ulrich Wille.

Dzięki szybko przeprowadzonej mobilizacji tej dobrze wyćwiczonej armji, uniknęła Szwajcaria w czasie wojny ewentualnego przemarszu wojsk obcych.

Wprowadzenie rozmaitych innowacji wojskowych jak motoryzacja, uzupełnienie uzbrojenia i inne, na które wyasygnowano 82 miliony franków, wywołało konieczność przedłużenia czasu służby wojskowej. Rada Związkowa uchwaliła odnośną ustawę, która następnie jak wszystkie w Szwajcarii przejść musiała w dniu 24-go lutego przez głosowanie powszechne. Komuniści, socjaliści, partja faszystowska i drobne, przesadnie pacyfistyczne nastrojone grupy były jej przeciwnie, pomimo tego ustawę przyjęto większością 74.000 głosów. Nie jest to nadwyżka duża, a wśród głosów „nein” przeważają, co jest charakterystyczne, głosy kantonów górskich. Dowód, że chłop szwajcarski nastawiony jest krytycznie do rządu i jego ustaw i pozostaje pod wpływem czynników opozycyjnych.

Ponieważ wielkie mocarstwa zagwarantowały neutralność Szwajcarii jedynie pod warunkiem, iż dołoży ona wszelkich starań do własnej obrony, dlatego rząd zwraca baczna uwagę na stan i wyszkolenie armji, tego ważnego czynnika, stojącego na straży szwajcarskiej niepodległości.

MARJA SANDOZ.

LISTY ZE WSI

Rzemieślnicy wiejscy

O tem wie każdy, że wieś nie jest grą, niemającą rolę chłopską chciwość i krótkowzroczność. Praktyka u partacza kończy się partactwem: rzadko uczeń przerasta majstra. W dodatku przeciw taki partacz nie ma prawa wyzwalania, sam nie jest rzemieślnikiem cechowym i sam płodzi takich samych. Później dopiero ci ludzie nie przestają się żalić, że im bieda straszna i pracy nie mają; wina tu leży w tem partactwie. Dobry rzemieślnik ma dziś na wsi dobre utrzymanie: partacz umiera z głodu. To zmusza go do imania się przeróżnej roboty, bylejakiej, byle wyżyc: przestaje być rzemieślnikiem, a staje się zwykłym, powszechnym na wsi, niewykwalifikowanym robotnikiem, do którego prawdziwy rzemieślnik się nie przyznaje. Dziś są takie czasy, że trzeba umieć coś dobrze zrobić. Inaczej człowiek staje się partaczem-popychadłem!

Ci partacze wiejscy przynoszą naprawdę wielki wstyd stanowi rzemieślniczymu. Kowal nie umie np. okuć konia, czy zaostrzyć lemiesza. Jeszcze coś poprawić, ale zrobić coś nowego? Szwec wiejski trudni się tylko reparacją: nie powierzają mu zamówień. Cieśla to już niejeden naprawę nie ma najmniejszego pojęcia o swym fachu. Stolarz nie ustępuje cieśli. A krawiec nie umie odprasować ubrania! Szkoda było istotnie terminować na to partactwo! Partactwo, połączone z ciemnotą i kompletnym nieucnictwem.

Na wsi marnuje się bardzo wielu młodych chłopców, bo ojcowie nie mogą lub nie chcą im dopomóc do zdobycia porządnego fachu. Wystarczy tu chyba wspomnieć o zdobnictwie, albo o muzyce: tego przecież nauczone są z samouctwa. Są przecież tacy, którzy niemal wszystko zrobią, na co spojrzą. Trzeba tylko nimi się zająć, odpowiednio pokierować i — naturalnie — dopomóc, bo ojców niezawsze stać. Setki młodych rwie się do zdobycia porządnego fachu. Trzeba skończyć z partactwem i uczyć się rzemiosła porządnie. Nietylko to: częściej winna wracać na wieś, do rodzinnej wioski, ale z porządnym fachem.

Jak dawniej, tak i dziś wyrwyją się z naszych polskich wsi rzemieślnicy-partacze i wędrują w szeroki świat: do wielkich miast i zagranicę. Jeżeli się tam douczą, to dobrze! Najczęściej powiększają biedę i ogólnie niezadowolenie, bo są niewykwalifikowani. Złe im na wsi i źle im wszędzie. Jest to również tragedia chłopskich synów.

Powtarzamy: dobry rzemieślnik na wsi ma dziś zupełnie znośne warunki utrzymania. Ale dobry, wykwalifikowany rzemieślnik, nie zaś partacz! Reszta powinna osiadać po mniejszych zwłaszcza miastach i wypierać z nich rzemiosło żydowskie, tworząc zdrowy polski stan mieszczański.

ROMAN WOJCIECHOWSKI

Alkoholizm

Stalo się u nas już zwyczajem, że miesiąc luty poświęcony jest propagandzie trzeźwości. Wygłaszane Lywają w rozmaitych stowarzyszeniach odczyty, w pismach ukazują się artykuły itd., a celem ich jest oczywiście zmniejszenie tej plagi, jaką jest alkoholizm. Niestety nie do wszystkich dociera owa propaganda. Są ludzie, których życiowe niepowodzenia doprowadziły do stanu takiej abnegacji, że nie interesują ich żadne zebrania ani odczyty, tembardziej resztki ich energii skierowane są tylko ku zdobyciu środków do minimum egzystencji. W takich warunkach wódka nietylko, że ich nie odstrasza, lecz staje się balsamem, przynoszącym chwilowe zapomnienie nędzy. I otóż w stosunku do tych ludzi najuboższych i najsłabszych duchowo, zdrowe społeczeństwo ma wielki obowiązek. Musi dostarczyć im w imię miłości bliźniego codziennego chleba, a nie dawać sposobności do rozwijania alkoholizmu. Jeśli zebrać temu damy pieniędzy do ręki, to częstokroć miast zanieść do domu, wyda je na kieliszek wódki. Lepiej więc postuluje się w tych wypadkach, bonami dobroczynnymi. Bony po 2 gr. 5 gr i 10 gr sprzedawane przez Pozn. Okręg „Caritas”, Podgórna 10a, oraz wszystkie biura parafjalne są tym środkiem, który pozwala na obdziałanie ubożych jałmużną, a nie daje im możliwości kupowania wódki.

Byłby to objaw bardzo pożądanym, gdyby ci ludzie oddawali swe dzieci na naukę do porządnym majstrów, albo do szkół rzemieślniczych; takiemu postępowaniu możnaby tylko radośnie przyklasnąć. Niestety, jak dawniej, tak i dziś oddają oni swe dzieci na praktykę do wiejskich partaczy, najczęściej samouków, którzy nie porządnego odrobic nie umieją. Jeżeli się zdarzy, — a owszem, chwała Bogu, zdarza się — że ktoś odda dziecko na praktykę do porządnego majstra w mieście, albo do szkoły rzemieślniczej, to takie dziecko, otrzymawszy staranny i porządnym fach wraz ze szkołą siedmiooddziałową, na wieś już nie powróci: zostaje w mieście i miasto wchłania je w siebie.

Ale i na wsi potrzebni są rzemieślnicy: mają tu oni zupełnie znośne warunki utrzymania, tylko, że ci rzemieślnicy muszą dobrze znać swój fach. Tymczasem dobry rzemieślnik ucieka ze wsi do miasta, bo sądzi, że mu tam będzie lepiej. A to „lepiej” niezawsze się staje jego udziałem.

Młodzi chłopcy praktykują u wiejskich partaczy i sami przeważnie wychodzą na partaczy. Niejeden z tych partaczy ledwo się umie podpisać. Choćby poniekądemu ojcu starczyło dać dziecku termin u porządnego majstra lub w szkole rzemieślniczej, to woli on oddać je na miejscu do partacza, bo to taniej kosztuje. Tu więc

Pod Rogalinem. Piękne zdjęcie art. fot. Tadeusza Wańskiego z Poznania.

„Bunt w raju“

Słońce zalewa Jasny Brzeg Rivierę. Mimo to „starszy“ na tarasie hotelowym kiwa pelen trosk swoją beznagannie uczesaną głową. „Zaćmiony horyzont, — odzywa się do jednego z gości — jutro odbędzie się w Monaco zgromadzenie narodowe. Mam nadzieję, że nie dojdzie do wojny domowej“.

Wojna domowa w raju Rivierę? Pytanie to brzmi groteskowo i jest zapewne nieco przeholowane. „Starszy“ bowiem przyznaje się otwarcie do lojalistów. Jest zatem sam stroną, i tem się też jedynie tłumaczy, że skłonny jest do pewnej przesady. Lecz nawet, gdy się pominie tę przesadę, pozostaje fakt, że brzeg słoneczny naładowany jest elektrycznością, i że grozi mu wyładowanie. Lud księstwa Monaco nie dzieli się już na zwolenników portjera hotelowego, fryzjera i właścicieli pensjonatów i przewodników, rozpada się już tylko na dwa obozy. Lojaliści i legitymiści stanęli przeciw sobie w największym zacietrzewieniu. Chodzi o następstwo panującego obecnie księcia Ludwika Dobrodusznego. Lojaliści żądają tronu dla prawie 70-letniego starca, hrabiego Chambrillana, legitymiści zaś walczą o prawa kędzierzawego chłopca, księcia Reiniera, który coeno ukończył dwa i pół lat. Obie partie utrzymują, że nie idzie tutaj jedynie o państwo karlowate osmiu mil kw. i 30 000 podwładnych. Chodzi raczej o uświęconą zasadę, a mianowicie o ostatnią łacińską dynastję, która osłała się obok domu Savoy. Na zewnątrz należy tym ludziom przyznać rację, którzy zresztą w coraz mniejszej liczbie zaszczycają Monte Carlo swą wizytą. Poza sezonem jednakże spór o dynastję należy do samej dynastji. Obywatele Monaco są zapewne najbardziej przekonani monarchistami świata.

Ta wojna o następstwo tronu nie jest przecież pozbawiona pewnej pikanterji. Książę panujący, człowiek zresztą nauki i znany badacz głębi morskich, ustanowił już w r. 1919 swoją siostrzenicę następczynią tronu, równocześnie ją adoptując. Złośliwi utrzymują, że adoptacja ta ma swój specjalny charakter, istotnie też udało się odkryć tajemnicę. Piękna księżniczka Charlotta jest, jak się wykazało, w rzeczy samej nie siostrzenicą, lecz naturalną córką księcia. Matka jej, która krótko po jej urodzeniu zmarła, była sławną tancerką rewjowa. Podług ściśle legitymistycznych zapatrywań księżniczka Charlotta nie jest właściwie uprawniona do zasiadania na tronie, lecz przez długie lata nikt nie wystąpił, ktoby zaprzeczył jej praw do tronu, aż dopiero afera jej małżeńska stworzyła zupełnie nową sytuację.

Romans następczyni tronu.

Było to bardzo nieszczęśliwe małżeństwo, jakie księżna Charlotta zawarła z księciem francuskim de Polignac. Związek małżeński trwał tylko dwa lata. W tym czasie urodził się synek Reinier, lecz nawet i on, którego portret widniał na setkach tysięcy widokówek, nie zdołał skłócić ponownie rozpadającego się małżeństwa. Para rozeszła się, a pewien adwokat paryski miał wygładzić sytuację. Tym adwokatem był nie kto inny, jak znany Raymond Poincaré. Rozwiedziona kobieta jako przyszła władczyni kraju? Sprzeciwy stawały się coraz głośniejsze. Nie pomogło, że księżna Charlotta co do swej osoby zrezygnowała z tronu na korzyść swego synka. Surowe zapatrywania legitymistyczne znalazły rzeczniczką w osobie hrabiego Aymard de Chambrillan, który pewnego pięknego poranku pojawił się w Monte Carlo, ażeby zgłosić pretensje do tronu dla siebie i swej rodziny.

Wizyta u pretendentki tronu.

W halu hotelu de Paris hrabia przyjął korespondentów gazet, by określić swoje stanowisko. Jest on już starszym panem, dźwigającym na barkach siódmy krzyżyk, o figurze słusznej i wytwornej, silnie kon-

serwatywny, nie tylko w swych zapatrywaniach, lecz także w szerokiej, jedwabnej taśmie, przymocowanej do monoklu. Wódz legitymistów oświadcza: „Nie pragnę nic dla siebie, możecie mi panowie wierzyć. Jestem w równym wieku, z pantającym księciem, moim kochanym kuzynem i mam nadzieję, że on mnie przeżyje. Chodzi mi zatem jedynie o interesy mojej rodziny. Zaprotestowałem już przy Quai d'Orsay, że chce się uznać Madame de Polignac jako następczynię tronu. Administracja księstwa jest poniżej wszelkiej krytyki, wszędzie jest bieda i nie-adowolenie. Gdy godzina moja wybije, postaram się o to, by stosunki się zmieniły na korzyść“.

Pretensje swoje hrabia uzasadnia obfitymi tablicami rodowymi i kronikami, z których wynika, że rodzina jego istotnie spokrewniona jest z dynastją panującą, wprawdzie dopiero w trzecim stopniu, o ile nie zechce się uznać swa księżniczki Charlotty. Drugą linią jest niemiecki ród książąt Urach, który jednakże zrezygnował z wszystkich swych pretensyj do tronu księstwa Monaco. Madame de Polignac, choćby nawet przywróciła swoje małżeństwo, jest tylko córką nieślubną, a tem samem wykluczoną od następstwa tronu. „Nie obawiam się niczego, a zwolennicy moi, legitymiści, na sztandarze swym wypisali piękną dewizę: Monaco ponad wszystkim, a Chambrillan nad Monakiem“.

W i P.

Czy może kochać bliźniego człowiek, niemający litości nawet dla bezbronnego zwierzęcia?

Dziekan miliardero

Dziekanem miliardero możnaby nazwać najstarszego z nich, Johna D. Rockefeller'a, starszego o ładnych parę latek od swego kolegi po kasie, sir Bazyla Zaharoffa.

John D. Rockefeller jest chory. John Rockefeller ma się lepiej. Setki depech tego rodzaju zapelniają szpalty dzienników amerykańskich. Czytelnik amerykański, z wrodzonym mu respektem dla wszystkich rekordów, śledzi wiadomości o stanie zdrowia największego, najstarszego miliardera na świecie.

John D. Rockefeller, stały mieszkaniec od lat pałacu w Ormond (Floryda), pędzi tam żywot zgoła oryginalny, żywot mumji egipskiej napół zgalwanizowanej.

Prasa amerykańska podaje różne szczegóły z trybu życia codziennego dziekana miliardero światowych. O dziesiątej rano John D. R. wstaje i spożywa śniadanie w obecności dwóch pielęgniarzy, którzy nie odstępują go ani we dnie ani w nocy. Po śniadaniu sekretarz osobisty odczytuje ciekawsze informacje i ustępy z dzienników amerykańskich i angielskich. O godz. 11 następuje konsultacja meteorologiczna: przyboczny Pim komunikuje jaka jest temperatura, nasłonecznienie, wilgoć w powietrzu etc. etc. Jeśli pogoda jest odpowiednia, John D. R. spuszcza mury pałacu i odbywa godzinny spacer po bajecznym parku. Jeśli nie, sędziwy miliardero zażywa odpoczynku w swem solarium, które jest ósmym cudem świata. Całe ze szkła, zbudowane jest tak, aby każdy promień słońca był wyzyskany w pełni, specjalne aparaty wytwarzają przepływ ozonu, odświeżają wciąż powietrze, regulują temperaturę, wytwarzają „klimat“ pożądany dla organizmu stułetniego prawie starca.

O 12-ej następuje lunch. Potem siesta. Po południu John D. R. odbywa przejażdżkę powozem, odczytuje kursy giełdowe, wypija szklankę soku pomarańczowego i... kładzie się do łóżka już o ósmej.

Najwyższe bogactwo i największe umiarkowanie.

John D. R. od czasu do czasu zapada na zdrowiu, co nie jest paradoksalne nawet przy jego trybie życia. A wówczas prasa przypomina publiczności amerykańskiej o istnieniu żywego symbolu businessu i Złotego Cielca.

John D. R., uśmiercany kilkakrotnie przez żadnych sensacyj reporterów, żyje życiem skorupaika w złotej muszli, a gdy go napadnie, w chwili czułości, manja rozrzutności, podaruje przybyłemu doń w odwiedziny wnukowi dwa, całe dwa centy.

Choroby ludzi przedhistorycznych

Ludzie przedhistoryczni ulegali chorobom, których ślady dają się doskonale odcyfrować na znajdowanych szkieletach. Przeprowadzone systematycznie studia nad szkieletami z epoki przedhistorycznej doprowadziły wkońcu do powstania nowej gałęzi wiedzy: paleopatjologii. Zasadnicze i podstawowe prace z tej nowej dziedziny zawdzięcza więdza profesorowi L. Palés i prof. A. V. Vallois.

Ochrona przed atakiem lotniczym

W Berlinie przeprowadza się obecnie wielkie ćwiczenia w przygotowaniu publiczności co do zachowania się na wypadek ataku lotniczego. Publiczność niemiecka bierze w tych ćwiczeniach udział entuzjastyczny, spełniając wszelkie zarządzenia — jak podnosi prasa berlińska — w sposób wzorowy.

Uczeni ci dowiedli, iż w epoce paleolitycznej nie był np. znany rachityzm, że występował rzadko tylko w epoce neolitycznej i aż do epoki brązu. Żadna mumia w Egipcie i w Peru nie wykazuje śladów rachityzmu. Jeśli chodzi o uszkodzenia traumatyczne, dalo się stwierdzić, iż człowiek z okresu paleolitycznego ulegał im bardzo rzadko, często natomiast w okresie neo i mezolitycznym. Znajdowano ułamane ostrza strzał krzemieniowych w rannach, co świadczy o tem, że w okresie neolitycznym rozpoczęły się już walki między ludźmi. W okresie neolitycznym umiano już leczyć złamania kości, o czem świadcza szkielety z tej epoki, gdzie widać ślady zrośnięcia złamań, co wymagało długiego unieruchomienia uszkodzonej ręki czy ogi. Odbywały się też trepanacje czaszki przy pomocy młotków i noży wyrabianych z krzemienia.

Najbardziej rozpowszechnioną jednak chorobą w okresie przedhistorycznym był reumatyzm stawowy. Stwierdzono ciężkie wypadki artretyzmu na szkieletach neandertalskich. Profesor Vallois twierdzi, że wszystkie prawie szkielety z tego okresu wskazują ślady przebytego reumatyzmu czy artretyzmu. Choroba grasowała nie tylko w Europie, ale i w Afryce. — Wszystkie szkielety mumij egipskich mają ślady zniekształceń artretycznych. Na reumatyzm stawowy chorowały też zwierzęta: lew skalny, ren, bawół, hiena skalna, a nawet krokodyl. Przyczyną tego cierpienia było niewystarczające pożywienie w zimnym i wilgotnym klimacie.

Caries zębów było nieznaną w Europie w okresie paleolitycznym, wstępuje natomiast często w Afryce. W Europie pojawia się caries dopiero w okresie neolitycznym. Gruźlica pojawia się we Francji w okresie neolitycznym. Występuje też w dawnym Egipcie. Liczne mumie z okresu przeddynastycznego noszą ślady przebytej gruźlicy.

Profesor Vallois reasumuje swoje spostrzeżenia i badania w ten sposób: historia pojawienia się i rozprzestrzenienia się chorób dowodzi, iż w okresie paleolitycznym nie było ani rachityzmu, ani tuberkulozy, ani syfilisu i caries zębów. Człowiek z tego okresu cierpiał przede wszystkim i głównie na artretyzm. W okresie neolitycznym i w okresach późniejszych artretyzm jest jeszcze dość częsty, ale jednocześnie pojawiają się już: gruźlica, syfilis, rachityzm, caries.

Paleopatjologia, jako nowa gałąź wiedzy, pozwala nam ogarnąć całokształt pochodzących chorób, poczynając od czasów przedhistorycznych. W jej świetle daje się ocenić haracz, jaki splanca cywilizacja molochowowi chorób oraz zdobycze, jakie przyniosły ze sobą postępy medycyny.

m. k.

Coraz mniej milionero

w Anglii

Liczba milionero w Anglii zmniejsza się coraz bardziej, jak to wskazuje statystyka urzędów podatkowych za rok 1934. Natomiast wzrasta liczba drobnych podatników podatku dochodowego. Za milionero uważani są w Anglii ludzie, którzy płać podatek od 40.000 funtów dochodu rocznego, co odpowiada procentowaniu kapitału w wysokości jednego miliona funtów. W roku 1933 liczyła Anglja 452 podatników milionero, w 1932 r. — 534, w 1931 r. — 678. Spadek liczby milionero jest zatem faktem bijącym w oczy. Natomiast ogólna liczba podatników wzrosła od 1925 r. o 3 miliony osób, pomimo kryzysu gospodarczego. W 1933 r. liczba płatników podatku dochodowego w Anglii wynosiła 7.800.000 osób, które wpłaciły do skarbu państwa 28.617.483 funty podatku dochodowego.

**2 tabletki
3 razy dziennie**

Togal

**stosuje się przy
bólach reumatycznych i artretycznych, neuralgjach i bólach głowy, grypie, przeziębieniach.**

Magdalena Samozwaniec w otoczeniu artystów Teatru Nowego po premierze „Małżeństwo Kitulisa“. Niezwykłe ta wesoła farsa ukaże się obecnie, — po wyjeździe Baletu Parnella — w najbliższy poniedziałek.

Mickiewicz, Akademia Literatury a społeczeństwo

Dnia 20 marca została zamknięta niewątpliwie najpoważniejsza i największa z imprez kulturalnych w Warszawie — Wystawa Mickiewiczowska, zorganizowana przez Bibliotekę Narodową. Była to pierwsza tego rodzaju i tych rozmiarów wystawa, obejmująca rękopisy, książki Mickiewicza i o Mickiewiczu, zabytki bibliofilskie i ikonograficzne związane z twórczością i działalnością Mickiewicza. Znaczenie tej wystawy jako wydarzenia kulturalnego jest tak wielkie, że trudno starać się je określić, jeśli się nie chce wpaść w superlatywy. Wystawa miała przedewszystkiem duże znaczenie nie dla naukowców, którzy nagromadzone na niej materiały znają ze swej pracy, ale dla szerokiej publiczności.

Sposób zorganizowania wystawy wskazuje na dużą troskę organizatorów o to, by każdy mógł się łatwo zorientować w ogromie nagromadzonych materiałów, a co więcej, aby mógł wynieść z wystawy pełny obraz życia i twórczości Mickiewicza, przedstawiony w materiale tak bezpośrednim, jak rękopis, współczesny dokument, czy portrety poety z różnych okresów jego życia. Widać tu dużą troskę o podniesienie kultu Mickiewicza i stanu wiadomości o poecie.

I rzeczywiście — wystawa pokazała całego Mickiewicza. Temu, kto ją zwiedził, pozwoliła niewątpliwie zapoznać się z nim w sposób bardziej bezpośredni, niż na to pozwala sama tylko książka. Można by nawet powiedzieć, że pozwoliła na nawiązanie pewnej zażyłości z poetą. W tym sensie wystawa była dobrym pomnikiem kultu Mickiewicza w setną rocznicę ukazania się „Pana Tadeusza”, i te jakby rekolacje, obrazujące stosunek narodu do jednego z największych swych ludzi wypadły okazale.

Dlatego też ciekawą jest rzeczą, jak oddźwięk miała Wystawa Mickiewiczowska w społeczeństwie, czy została przyjęta tak, jak na to zasługiwała. Postarałem się więc o bezpośrednie informacje w tej sprawie.

Wystawa trwała dwa miesiące. Przez ten czas zwiedziło ją powyżej 10 tysięcy osób. Liczba napozór znaczna. Jednakże tylko napozór. Ogromną bowiem większość tej liczby stanowią wycieczki młodzieży, zorganizowane przez szkoły i ściągnięte przy pomocy specjalnego okólnika ministerstwa W. R. i O. P. W ten sposób do dnia 16 b. m. zwiedziło wystawę 8 691 osób. Wolontariuszy było o wiele mniej, bo zaledwie 603, studentów wyższych zakładów naukowych zaledwie 371, prasy 153. Przeglądałem księgę pamiątkową z podpisami zwiedzających. Szukałem nazwisk, które coś reprezentują i mogłyby być wskaźnikiem zainteresowania wystawą. Na pierwszej stronie podpisy z dnia otwarcia wystawy. Szereg nazwisk oficjalnych i urzędowych, szukam czegoś więcej. Przedewszystkiem podpisów literatów. Tymczasem jednak — ani jednego. Nawet oficjalna Akademia Literatury nie pofatygowiała się na otwarcie wystawy, na której można było zobaczyć, jak wygląda prawdziwa nieśmiertelność.

Jest to fakt drobny napozór, ale wielce znamienity. Czyżby się nie poczowano do łączności z tą tradycją, którą reprezentowała wystawa? Z tradycją literatury nieoficjalnej, ciemniejszej nawet, ale jak ogromnej! Zestawienie ciekawe. Z jednej strony wielka literatura wykwiatająca z życia narodu sama przez się, bez żadnych pomocy formalnych, bez „polityki kulturalnej”, z drugiej akademja, fotele, akademickie gwiazdy. Coś, jakby akcent rozdziału między tą Polską samorodnego tworzenia, a Polską imienin na rozkaz i spontanicznego entuzjazmu za pięć złotych. Fotele są tak wygodne, gwiazda przy boku błyszczy tak przyjemnie, toby się tam fatygował na wystawę poety, który nie był nawet „akademikiem”. Poeta, który tak mało był państwowo twórczy. Gdyby nie postać Jankiela, można by powiedzieć, że zgola antypaństwowy i po endecku bogoojęzyczny. A do tego jakoś ten poeta wyszedł z mody. Poprostu znużył się, i są już pewne usiłowania odbronzowania tej postaci, tak zwanego śmiałego spojrzenia na wielkość narodową. Zresztą nie miał on nigdy szczęścia do brązu. Ileż to zetknął się z tym metalem, zawsze wynikił z tego niepospolicie brzydki pomnik, i naprawdę żenująca jest myśl o tem, że jedyny piękny pomnik Mickiewicza

stoi nie w Polsce, ale — w Paryżu. Dzięki wystawie rzeźby francuskiej w warszawskim IPS-ie mieliśmy właśnie okazję zestawić dzieło Bourdella z naszym kalamazrem na Krakowskim Przedmieściu.

Jednakże Akademia Literatury nie powinna zapomnieć o Mickiewiczu. Odrobina przyzwoitości bądź cobydz obowiązuje. Przytem skoro się już skompletowało taki zielniczek nieśmiertelników, to właśnie dla większej pompy wystąpień oficjalnych. Zielniczek ma tę właściwość, że zasusza. Ale trzeba go od czasu do czasu przewietrzać, bo stęchnie. Niechżeby tedy dziadulkiwie biegali, aby się rozruszać, na te wszystkie otwarcia i wstęp przecinania, których obecnie, wobec radosnej, krzyzowej primavery mamy podostaćki. Na otwarcie zaś wystawy Mickiewiczowskiej całe to „nieśmiertelne” towarzystwo powinno się było zameldować in corpore, w dwuszerogu, kupa, mości panowie!

Tymczasem Akademia Literatury, która, dodajmy, korzysta z gościnności Biblioteki Narodowej i stoi kątem w jej apartamentach, w tym samym pałacu Potockich, w którym mieściła się wystawa — na otwarcie wystawy nie przysłała ani jednego kandydata. Prawda, że gdzieś tam na dalszych kartach księgi pamiątkowej widniał podpis Berenta, przesmykał się między wierszami Miriam Przesmycki, czernił się mały podpis Leśmiana z bardzo wspaniałym zakrętasem, ale

to już tak poniemusie, z dobrawoli. Oficjalnie nie było nikogo. Prezes nie był bodaj nawet nieoficjalnie. A przecież akademia to właśnie coś tak zabójczo oficjalnego.

Dopisały tylko szkoły. Ale dzięki okólnikowi. Można by powiedzieć, że ci, którzy okólnika nie otrzymali, na wystawie nie byli. Bo jak nie było okólnika, to może zakazane, może każą zapłacić mandat karny? Akademia, też widać, okólnika nie otrzymała...

Oddźwięk w prasie także był nikły. Wycinków nadesłano do biblioteki około stu. W tem kilka zagranicznych — francuskich, włoskich, czeskich, rumuńskich, węgierskich. Ale naogół prasa krajowa zamieszczała tylko krótkie, powierzchowne recenzje, albo nawet tylko reporterskie notatki. Były pisma takie, które ani wspomniały o wystawie. Exemplum „Wiadomości Literackie”. Rozumiem, że Mickiewicz i Tuwim to całkiem co innego, ale żeby aż tak dalece zapomnieć o literaturze polskiej, skoro się drukuje po polsku? I w stolicy? Za rządowe subsydia?

W każdym razie wystawa nie wzbudziła w prasie żadnej poważniejszej dyskusji, nie było pono żadnego poważniejszego artykułu. Tak więc, o ile Biblioteka Narodowa się popisała, o tyle społeczeństwo zawiodło.

A było co oglądać. Nietylko bowiem były tam takie curiosa jak całkowity autograf „Kartofli”, która dotychczas drukowana była tylko we fragmen-

CHORA WĄTROBA
rujnuje organizm. Skutecznie pomaga w tych niedomaganiach SÓL MORSZYŃSKA lub WODA GÓRZKA MORSZYŃSKA. Znajdacie w aptekach i składach aptecznych. ng 7 606

tach, jak rękopis „Mieszka”, który dopiero w sejmowym wydaniu Mickiewicza drukowany będzie poraz pierwszy, ale przedewszystkiem cały ten ogrom prac o Mickiewiczu, ta masa tłumaczeń na 32 języki obce — co dawało pojęcie o tem, jak wielki był wpływ Mickiewicza na literaturę polską i literatury zagraniczne. Można tam było zobaczyć nietylko pełną chwałę literatury polskiej, ale także całe współczesne pokolenie, które w niewoli, na emigracji potrafiło budować Polskę tak wielką i tak dumną. Całe to pokolenie, które wniosło do naszej cywilizacji ten wyjątkowo polski dorobek w postaci pojęcia ojczyzny wyabstrahowanego poza formy materialne, podniesionego do poziomu wielkiej idei.

A przytem naprawdę można się było w pewnym sensie żyć z Mickiewiczem, niejako zobaczyć go własnymi oczyma. Można było przesiedzieć jego dzieje, poczynawszy od metryki i alfabetu wypisanego jego ręką gdy miał lat dwanaście, zobaczyć, jakie to stopnie dostał na cenzurze w klasie piątej i uciechy się, że sprawowanie było celujące, zobaczyć autografy jego pierwszych poezji, podpatrzeć, jak oto wpisuje się do sztambuchu Maryli, a wreszcie zakończyć na korektorskim egzemplarzu „Pana Tadeusza” z własnoręcznymi poprawkami poety, i na pamiątkach jego ostatnich poczynań w Turcji. Poza tem zaś ten, kto jest choć trochę zżyty z „Panem Tadeuszem”, mógł się ucieszyć kolekcją portretów gości z Soplicowa w r. 1812, czy też obrazami, jakie według opisu wisiały na ścianach soplicowskiego dworu, czy wreszcie zbiorem książek, o których wspomniano w „Panu Tadeuszu”. Można tu było poznać z radością tajemnicę owej ryby, co to

.....„niekrojona,
U głowy przysmażona, we środku
pieczona,
A mająca potrawkę z sosem u ogona!”,
bo egzemplarz „Kucharza Doskonałego” otwarty był właśnie na tej stronie.

Można też było zobaczyć krajobrazy okolic, w których Mickiewicz przebywał, lub o których pisał, oraz portrety przyjaciół poety, ludzi, z którymi przestawał i pracował. Bardzo ciekawa była sala muzykalij mickiewiczowskich, zawierająca zbiór nut do słów Mickiewiczowskie. Podobno ma być zorganizowany specjalny koncert, któryby wykazał wpływ Mickiewicza na muzykę. Niechże już tym razem Akademia się nie zblamuje i stawi się w komplecie.

Można było odczytać i takie ciekawe rzeczy, jak np. że Mickiewicz uznany był za wieszca przez wszystkie narody, które walczyły o wolność. Był niejako powszechnym symbolem tej walki i niewątpliwie największym wyrazicielem tragedji niewoli. Oto „Księgi Pielgrzymstwa” tłumaczone były na języki wszystkich uciemnionych narodów. M. in. w roku 1920 przetłóżono je na język irlandzki.

Można było... Przedewszystkiem można było i trzeba było samemu zwiedzić tę wystawę. Ale teraz już za późno.

Wystawa została naogół przecoczona a przez to stała się krzywdą Mickiewiczowi i Bibliotece Narodowej, która tę naprawdę znakomitą wystawę zorganizowała.

JAN GRALEWSKI.

BALLADA

Na księżycowych niesiona promykach
mgła się srebrzysta rozsiała.
Lubieżnym pluskiem niewidzialnej rzeki
wokóło gwarzą mokradła.

Sam jeden idę — w nocy — w bezludziu —
po grobli grząskim nasypie.
Z błotnej topieli ogniki błędne
lśnią — jak upiorów złych ślepie.

Pękate wierzby, piorunem strzaskane,
jak djabły gwizdzą na wietrze.
Wyziew mnie dusi, jak gdybym w piekielnej
siarce już grzązł i saletrze.

Białe grzybienie na powierzchni wody
majaczą niby topielce.
Kładki zgrzytają, jak potępiency,
karami dręczeni wielce.

Krzaczasta łoza, jak siepacz srogi,
raz wraz różgami mnie smagnie;
grunt się usuwa — śnać za me grzechy
muszę utonąć w tem bagnie!

Lopiany-wiedzmy śnać chcą mnie grzebać,
bo szczerzą ostrza swych łopat...
Jakże tu nie kląć — i jak tu się nie bać,
gdyś, czlecze, w bezdróż tę popadł?

W dali figurę widać!... Ocalałem,
jeśli mi dojść tam się uda!
Tam już trakt bity — i przytulna karczma...

A nuż to czartowska złuda?...

JÓZEF BIRKENMAJER.

Na marginesie „Pamiętnego szlaku” Kossak-Szczuckiej

Od p. Jadwigi Grabskiej z Pleszewa otrzymujemy następujące ciekawe uwagi:

W opisie pielgrzymki swej do Ziemi Świętej p. t. „Pamiętnym szlakiem”, wyliczając pamiątki polskie w Jerozolimie, wspomina p. Kossak-Szczucka o odnowieniu starego domu w temże mieście przez konsula Adama Sienkiewicza. „Data zatarta, czyj konsul”, pyta p. Szczucka, „pewnie rosyjski lub austrjacki”!

Otóż ani rosyjski, ani austrjacki, był to Polak w służbie dyplomatycznej francuskiej, zajmował placówki konsularne w Tokio, w Chinach i w Jerozolimie. Ożeniony był z p. Szczeniowską z Ukrainy.

Może lepiej znanym jest ojciec Adama — Karol Sienkiewicz, herbu Sien-nita, urodzony w Kalinówce na Ukrainie 20. 1. 1793 r., uczeń liceum Krzemienieckiego, później bibliotekarz w Puławach ks. Adama Czartoryskiego, a po powstaniu listopadowym w paryżdziałacz i pisarz na emigracji w Paryżu, gdzie zmarł 7 lutego 1860 r. Prace

swe literackie podpisywał pseudonimem „Karol z Kalinówki”, w roku 1822 wydał tłumaczenie „Pani Jeziora” Waltera Scotta, a w dobie powstania przetłumaczył hymn Delavigne’a „Oto dziś dzień krwi i chwały...”.

S. p. rodziców moich żyjących na emigracji, łączyła z domem pp. Karolostwa Sienkiewiczów serdeczna przyjaźń; — z lat moich dziecięcych przypominam sobie p. Karolową Sienkiewiczową z domu Borzęcką, żonę jej podówczas już nie żyłą, oraz trzech synów: Artura, Roberta i najmłodszego Adama Sienkiewicza, który był chrzestnym ojcem brata mego s. p. Władysława z Kurcewa. Przechowujemy dotąd w rodzinie drobne upominki przywiezione przezeń z Palestyny, tak samo wydanie pośmiertne pism Karola Sienkiewicza z r. 1862 i 4. Jedną z córek Adama, Marja Sienkiewiczówna, odziedziczyła po dziadku swym talent pisarski, lecz pisała tylko po francusku; wiersze jej tchnęły tęsknotą do Polski i żalem, że jej nie poznała.

JADWIGA GRABSKA.

Kinoteatr „Słonce”

W niedzielę, 24. b. m., o godz. 12 pod protektorem JW. Pani Prezydentowej Więckowskiej i ks. radcy Putza przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Teatr Marionetek

Chiński Mur

czyli 101 awantura „Strachu na Wróble”. Bilety po 25 gr, 50 gr i 1 zł są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szejbrowskiego, Br. Piarackiego 20, tel. 56-38. Całkowity dochód na kolonje wakacyjne dla młodzieży.

zg 10 768

Dnia 22 marca 1935 r. zmarła po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, zaopatrzeni na często Sakramentami św., nasza najdroższa córka i ukończona siostra, 6 p.

Bogna Poszwińska

Sodaliska, harcerka pomorska

w kwiecie wieku lat 21. Pogrzeb odbędzie się z kaplicy cmentarza na Jeżycach w poniedziałek, 25. b. m., o godz. 4-tej po południu. Msza św. żałobna w środę, 27. b. m., o godz. 9-tej rano w kościele parafjalnym św. Michała, o czym donoszą

dg 1485

Poznań, ul. Skryta 8.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał”, Towarowa 25. Tel. 31-80.

w głębokim żalu pogrążeni
Adamowie Poszwiński
z córką i synem.

Na Wiosnę 1935

polecam dla Pań
NOWOŚCI SEZONOWE:

Wełny i Jedwabie
w pięknych kolorach i deseniach

dla Panów
Materiały męskie wypróbowanego gatunku

dla domu
Firany
w bogatym asortymencie

Przyjmują asygnaty „KREDYTU”.

Z. Bytnerowicz

Poznań, St. Rynek 52

narożnik ul. Wodnej

Pg 1827-12,51

Zagubione weksle

pomiędzy Bydgoszczą a Wągrowcem z akceptem St. Sobiesiński, Lekno. — J. Tarnowski — Fabryka Pówozow, Wągrowiec i J. Bonin — Karsin na ogólną sumę Zł 575.— płatne od maja do lipca b. r. niniejszem unieważniam i ostrzegam przed ich nabyciem. Znalazcę proszę o zwrot weksli za wynagrodzeniem Zgłoszenia Drogerja F. G. Fraas Nast. Poznań, Wielka 14

Pg 3187-12,53

Winiarnia (lokal nocny)

z dużym mieszkaniem, dobrze prosperująca i rentowna z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa zaraz do sprzedania. Objekt ca. 10.000 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 10760

STENOTYPISTKĘ

Poważna firma ekspedycyjna w Gdyni przyjmie zaraz władającą biegle polskim i niemieckim. Oferty z odpisami świadectw do eksp. Kurjera Poznańskiego pod ng 7651

SKŁAD

obszerny z dwoma oknami, piwnicami, przy przynęp. ulicy zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia św. Marcin 27, I ptr.

Każda oszczędna gospodyni do prania używa proszek „HEL”

Wszędzie do nabycia. z 10758

NA NADCHODZĄCY SEZON

polecamy nasze bogato zaopatrzone działy.

Kolosalny wybór wszelkich gatunków jakości i wzorów firan po cenach bezkonkurencyjnych oraz nie mniej bogato zaopatrzone działy wszelkich obić meblowych i kilimów jest rewelacją sezonu największego magazynu na Wielkopolską firmę

MICHAŁ PIECZYŃSKI, Poznań, Stary Rynek 44

parter i piętro.

Telefon 24-14

narożnik Woźnej.

Pomimo rewelacyjnych niskich cen udzielamy jeszcze 10% rabatu. dg 1877

Otwierajcie szafy! Przełóżcie garderobę!

Odzież wiosenną czyści chemicznie i farbuje

„BARWA-KAZIMAJSKI”

Filje we wszystkich dzielach m. Poznania.

Pg 2925/6-10,62/3.

„HAFTOPLIS”

wykonuje мережke, okretke, — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo — najtaniej

STARY RYNEK, wejście Wlankowa, filja Rom. Szymańskiego 1. Pg 2917

INDYKI, INDYCZKI oraz wszelki inny drób kupuje stale

J. SZYDŁOWSKI POZNAŃ, Kantaka nr. 1. Telefon 19-27 zg 10759

Polecamy DO BUDOWLI!

Dźwigary. Żelazo
Żelazo do betonu
Gwoździe i śruby
Okucia do pieców i kuchni
Kuchnie westfalskie
Kotły do pralni
Plece żelazne
Zamki i zawiasy do drzwi i okien
Okna lano-żelazne
Siatkę ocynkowaną na płoty

Ceny najtańsze.
Cenniki na żądanie.

T. Krzyżanowski

Spółka z ogr. odp.
w Poznaniu, ulica Szewska 16.
Telefon nr. 30-38 i 36-90

ng 7215

Poszukujemy

monterów

kwalifikowanych na silniki spalinowe, zgłoszenia

CITROEN

Dąbrowskiego 7.
zg 10753

Polecamy Samochody używane

czołowych fabrykatów starannie przygotowane karoserje wszelkich typów

Ceny bardzo niskie utrzymane na poziomie dotąd niebywałym

Brzeskauto S. A.

Poznań, Dąbrowskiego 29
Tel. 63-23, 63-65
zał. 1894

ng 6773

P12/33g

Persil Henko

oto dwa środki, bez których niema prania!

Pg 3114-P 572

POLSKA ŻEGLUGA RZECZNA

„VISTULA”

Otworzyła z dniem 20 marca 1935

Oddział w Poznaniu

ul. Tama Garbarska 2, tel. 33-60

Załatwia przewozy wszelkich ładunków z i do Poznania, Bydgoszczy, Warszawy, Gdańska i Gdyni oraz wszystkich miejscowości położonych nad Wisłą.

Przesyłki są przyjmowane pośpieszne, zwyczajne oraz zaliczeniowe.

Koszty przewozu są od 20-40% tańsze od przewozu kolejowego.

Dalsze oddziały i agentury: Warszawa, Wyszogród, Płock, Dobrzyń, Włocławek, Nieszawa, Ciechocinek, Toruń, Sołec Kujawski, Bydgoszcz, Fordon, Chełmno, Grudziądz, Tczew, Gdańsk, Gdynia, Łódź, Puławy i Sandomierz.

dg 1418

Inżynier - handlowiec

obeznany z gospodarką w kotłowniach poszukiwany do objęcia przedstawicielstwa krajowej firmy na woj. Poznańskie. Artykuły bezkonkurencyjne z dziedziny gospodarki cieplnej. Oferty z życiorysem „Inżynier-Handlowiec” Biuro Ogłoszeń Piętraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 7605

Dobry zarobek

dla przedstawicieli z branży sukienniczo-tekstylnej

obeznanych w kołach krawieckich i prywatnych. Zgłoszenia tylko przedstaw. posiadających świadectwa podróżujących pod adr.: M. Frost, Bielsko, Rynek (Śląsk Cieszy.), zg 10748

Lokal handlowy

parter, z dwoma oknami wystawowymi, centralne ogrzewanie, dobry punkt Starego Rynku od zaraz korzystnie do oddania, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dg 1444

Drzewka i krzewy

owocowe ozdobne alejowe

róże

i konifery

w wielkim wyborze polecają

A. J. JESKE

SZKÓLKI DRZEW
Jelonek, poczta Złotniki, k/Poznań
telefon 3.

Filja sprzedaży:

Poznań, ul. Emilji Szczęsnej, tramwaj linii 5.

Parcela ogród lub na przemyśle Lazard wydzierżawia lub sprzedam. Aleja Malopolska 9. zdg 67 455

Ford ciężarowy r. 30 gotowy do jazdy w dobrym stanie. Kopernika 9, m. 6. zdg 67 224

Plaszczki damskie, swetry, bluzki, spodniczki, bielizna, pończochy poleca najtaniej S. Gichocki Wroclawska 5/6 dg 1442

Mebel najtaniej poleca Baranowski Poznań Podgórzna 13. Pg 2901/2

Ford ciężarowy r. 30, Kopernika 9 m. 6 zdg 67 225

Narybek i kroczyki karpia lustrzenia poleca Maj. Napachanie, p. Rokietnica. zdg 67 783/4

Dom Poznanu Lazard 11 ubikacyj, ogród 1150 m² odpowiada na skład drzewa, węgli, od właściciela 18 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 718/9

Wózki najtaniej FH-gierski św. Marcina 23. zdg 67 294/5

Parcela w Górczynie każdej wielkości przy ul. Jugosłowiańskiej, Kopalnia. Wiadomości przy ul. Górczyńskiej 11. zdg 67 445/6

Parcela w Debcu, pod budowę różnej wielkości wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Debiecka 24, Poznań. zdg 67 100/1

Dom z piekarnia, centrum miasta sprzedam bez długu. Zgłoszenia Agencja Oredownik, Wronki ng 7641

Konia ładną sronkę (klacz) sprzedamy. Grobla 2. zdg 67 811

Skład towarów krótkich dobrze zaprowadzony tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 818

Antyczne meble obrazy, świeczniki — żydowskie, kryształ, stara porcelana, szale tureckie sprzedam. Skarbowa 4, parter, lewo. zdg 67 816

Pracownie cukiernicza w Poznaniu zdolnemu fachowcowi wydzierżawia. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 811

Wózek dziecięcy biały, modny, mało używany tanio sprzedam. Świłgoń, Grobla 27 a, m. 10. zdg 67 812

Maszynę damską sprzedam. Zielona 5 — 1. zdg 67 889

15 drzwi Stolarnia Żurkiewicz, Wielkie Garbary 11. zdg 67 882

Pianino czarne, dobre, piękny głos sprzedam tanio. Ratajczyńska 14, m. 14. zdg 67 949

Sztućcie 4 tuziny stare, dobre srebro, sprzedam tanio. Ratajczyńska 14, m. 8. zdg 67 943

Wilka sprzedam. Piekary, fryzjer. zdg 67 917

Wagę na 150 kg. Marii Magdaleny 1, mieszkanie 12. zdg 67 918

Obrazy olejne malarzy polskich okolicznościowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 913

Magiel na kulkowych łożyskach, pół roku używany, tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 111

Samochód osobowy „Essex”, w dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia: Wielkie Garbary 39, m. 10. zdg 68 105

Łóżko stolik, szafa jak nowe sprzedam tanio. Zwierzyniecka 8, m. 8. zdg 108

Lampę kwarcową sprzedam, prad stały. Wroclawska 28 29, m. 12. zdg 68 102

Ford pedałowiec, dobry stan tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 125

Sprzedam sypialnię, jadalnię, P. Wawrzyńska 23, parter lewo. zdg 68 095

Zakład fryzjerski mieszkaniami — tanio sprzedam. Kraszewskiego 10 — 2. zdg 68 118

Okazaly gabinet męski debowy, rzeźbiony, biblioteka 2,50 okazujecie. Jadalnia dębowa Heblarka — Maszyna kombinowana Kraszewskiego 13, m. 4. zdg 68 125

Zaprowadzony skład pieczywa słodczy centrum z powodu wyjazdu tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 120

Koń walach. Wielkie Garbary 7. zdg 68 083

Parcele 0,70 m² za gotówkę i splaty — wprost od właściciela bez obciążenia 15 minut od dworca. Schneider, Minikowo, Poznań XI. Pg 3 139-54,78

Mikroskop Zeiss lekarski 1300 X okazujecie sprzedam. Oferty „Par” pod 54,81. Pg 3 140-54,81

Restauracja-kawiarnia zaprowadzona, salka, konces. mieszkaniami korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 206

Urządzenia skladowe używane każdej branży. Mickiewicza 15, podwórze. zdg 68 210

Samochód czterokołowy, mały. Kraszewskiego 1 — 15. zdg 68 211

Cieżarówkę 1 1/2-2 tonn po gruntownym remoncie sprzedam. Dabrowskiego 63, telefon 72-46. zdg 68 042

Radjo głośnik 3-lampkowy, zmienny prad, tanio sprzedam. Górna Wilda 96, m. 16. zdg 68 043

Parcelę Puszczykowską sprzedam. Wroclawska 30, m. 5, telefon 17-92. zdg 68 070

Dom ogrodem, składem, powiatowem mieście sprzedam lub wydzierżawia. Wroclawska 80, m. 5, telefon 17-92. zdg 68 074

Radjo prad zmienny 150. Poznańska 27, mieszkanie 4. zdg 68 069

Motory dwa 2 km., dwa 3 km., jeden 25-30 km, prad stały. 220 volt. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 162

Place no 700 m² pod wille czynszowe. Słowackiego 34 — 5. zdg 68 220

Motory gaz sany 25 KM oraz 50 KM sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 1 483

10. MAJATKI Sprzedaż — Dzierżawa Majatku 600-morgowego przy mieście. zabudowany, dobrym stanie 14 koni, 50 bydła, 70 świń, martwy nadkompletny garniturem. Cena 1600000 hipotek 70000 objęcie dzierżawy 25 000, majatek 830 morgowy, dzierżawa tenuta 50 funtów, objęcie 20 000. Rutkowski, Poznań, Półwiejska 5 — 7. zdg 67 862

11. KUPNA Bańki i beczki kupuje puste od oleju lub pokostu. Otto Dee, Miedzzychód. ng 7595/6

Używane meble, garderoba, obuwie kwity lombardowe. Skład komisowy. — Poznań, Ślusarska 6a. zdg 67 602/3

Złoto srebrne, brylanty, kwity lombardowe kupuje „Occasion”. Franciszczyński, Aleje Marcinowskiego 23. zdg 66 199

Rower dziecięcy dwukołowy kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 781

Złoto srebrne, kwity lombardowe kupuje. najwyższe ceny płaci „Lamus”. Strzelcka 1. Pr 2923-53,450

Podwozie samochodowe na mleczarkę kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 442

Motocykl 500 cm za gotówkę kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 441

Za domek lub parcelę blisko Poznania dam dobrze prosperujący skład kolonialny z mieszkaniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 632

Singera maszynę kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 559

Gospodarstwo rolne około 20 ha, kolej poczta na miejscu do 50 km od Poznania kupuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 321

Samochód najchętniej sportowy, ekonomiczny, dobry stan, gotówka tanio kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 054

Wannę emalowaną białą dobrze utrzymaną kupuje. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 67 390

Kupię nowy dom Poznaniu, 20 000 gotówki 15 000, wyczerpujące oferty agentura Kurjera Poznańskiego. Pleszew ng 7619

Kupię akcje Browary Huczera, Akwit, Hartwig Kantorowicz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 68 066

Kupię walizkowa maszynę do pisania. Zgłoszenia Wierzbicice 88, m. 10. zdg 66 390

Lornetkę okazujecie. Adres Kurjer Poznański zdg 67 156

Kupię Salonik Biedermeiera. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 121

Kupię głośnik talerzowy Philipsa mały Piaskowa 2, Jadłodajnia. zdg 67 095

Podwozie samochodowe na ciężarówkę 2 tonn kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 308

Kupię używaną wannę wraz z piecem na węgiel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 795

Kupię futro karakulowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 837

Samochód reklamówkę kupuje, tylko dobry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 756

Wózek rowerowy kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 757

Wóz kastowy, 3 całowy, jednokonną wagą decymalna 250 kg dobrze utrzymana. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 551

Pianino kupuje. Oferty ceno Kurjer Poznański zdg 67 901

Lustro nadające się do zakł. krawieckiego kupuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 68 119

Silnik kompletny Ford lub Chevrolet kupuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 68 108

Motocykl 1 200 zł kupuje. Telefon 70-60. zdg 68 209

Motocykl w dobrym stanie kupuje — podać markę, rocznik ceny. Zgłoszenia „Par” pod 54,82. Pg 3 141-54,82

Plachty nieprzemakalne, większe i mniejsze kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 205

Kupię maszynę krojenia, obłożenia, inne rzeczy rzemieślnicze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 376

Kupię biurowo, Młyńska 9, m. 9. zdg 67 550

Browning kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 247

Motor 2 lub 3 konny, prad zmienny, 3 fazowy z przelącznikiem. Modrzejewski, Poła 134. zdg 68 034

12. DO WYNAJĘCIA Mieszkanie 3-4 pokoi w willi blisko Poznania, okolica woda, lasy od zaraz. Wojciech Stachowiak, Pobiedziska. zdg 66 551/2

4-pokojowe mieszkanie, zaraz do wynajęcia. Em. Szaniewskiej 10, gospodarz. zdg 67 058

Dwupokojowe lazienka, pok. k., nowy dom w najmie gospodarz. Leonarda 1a, Winiary. zdg 67 387

4 pokoje z kuchnią II piętro, front od 1 kwietnia wprost od gospodarza. Staszica 12, m. 6. zdg 66 408

Jeden- lub dwa pokoje z meblami na biuro lub mieszkanie do wynajęcia plac Wolności. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 920

5 pokojowe I piętro wolne, Długa 3, mieszkanie 9, gospodarz. dg 1435

5 pokoi stonowane, komfortowe, balkon, spokojne willi II wynajęcia. Ul. Zależ 6, telef. 72-68. zdg 66 702

Sześciopokojowe komfortowe maj — czerwiec. — Matejki 68 — 6, godz. 2. zdg 67 153

Mebel sprzedam z objęciem mieszkania dwupokojowego kuchnia — Jezyce, parter. Wskaże Kurjer Poznański zdg 67 079

Mieszkania 5 pokoi komfort. Zgłoszenia Matejki 59. zdg 67 267

7-pokojowe mieszkanie parterowe z ogrodem (piece kaflowe) ul. Libelta 3, przy Parku Moniuszki do wynajęcia od 1 kwietnia lub później. Informacje Waly Wawów 3 b, m. 1. telefon 29-71. zdg 67 623

Ośmiopokojowe nowoczesne. Wypiańskiego III p. Wiadomości tel. 67-44 zdg 67 444

7, 6, 5, 4 i 3 pokojowe mieszkania, biura, składy w każdej dzielnicy wskaże „Domus”. Plac Wolności 14 a, informacje bezpłatne. zdg 56 169

Czteropokojowe komfort, Sołacz. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 094

Dwupokojowe lazienka, willi, gospodarz. Grunwaldzka 1, m. 2. zdg 68 007

Adwokatowi 2-3 frontowe po notariuszu wynajmie. Grudnia 10 — 2. zdg 68 030

Dwupokojowe I piętro, Ostrówek 10, dozorca. zdg 68 257

„BE-EM-ES” Marcinkowskiego 21, centrum. Pięciopokojowe 100, — czteropokojowe 80, — trzypokojowe 60, — dwupokojowe 45, — zdg 67 972

Czteropokojowe komfortowe balkon ogród. Park Wilsona Chelmońskiego 15. zdg 68 180

Pokój frontowy z kotłownią około 16 m kw. IV piętro centrum wynajmie gospodarz osobie na stałej posadzie, czynsz za rok 240 zł. Podać referencje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 272

4-pokojowe Stary Rynek 10, drugie piętro. Informacje m. 12. zdg 68 171

2 pokoje i kuchnia do wynajęcia przy ul. Tarczewej 13, Debiec. zdg 67 440

Komfortowe pięciopokojowe odnowione częściowo z meblami za zgodą gospodarza na Jezycach. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 615

Sześciopokojowe nowoczesne, I piętro śródmieście. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 624

Pięciopokojowe zremontowane, centralne II. — Chelmońskiego 4. zdg 67 628

Dwupokojowe wolne, czynsz po 60. rok zgóry. Przemysłowa 41, stróż. zdg 67 630

Czteropokojowe mieszkanie komfortowe słoneczne, I piętro, Pocha 123 od 1 maja do wydzierżawienia. Zgłoszenia portier. zdg 67 566

Dwupokojowe jednopokojowe, wille ogródkiem kociu Dabrowskiego - Lwowa wynajmie. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 545

2 pokoje biurowe, Młyńska 9, m. 9. zdg 67 550

Dwupokojowe słoneczne czynsz miesięczny od gospodarza. Gen. Pradzińskiego 51 Mikolajczak. zdg 67 764

5 pokojowe, ul. Fredry, I ptr, komfort, centralne ogrzewanie od 1. 4. dla poważnego rezydenta. Nadaje się na biura lub praktykę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 738

7 od zaraz odnowione. Działyńskich 8, gospodarz. zdg 67 676

5 pokojowe mieszkanie komfortowe, centralne ogrzewanie wodne etażowe do wynajęcia od 1 kwietnia. Ostroroga, wejście Zakret 5. zdg 67 686

Trzy ładne, duże słoneczne pokoje w willi, ślicznie położone, komfort, ogród, parter lub I, piętro, od 1. 4. tanio do wynajęcia. Informacje ulica Winogrody 124 (Oficerskie osiedla przy Cytadeli) lub telefon 29-85. Pg 3 123-12,30

3 pokoje komfort, front, zgodą gospodarza, 70 miesięcznie. Warunek: kupno eleganckiej lazienki 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 671

Trzypokojowe lazienka, elektryczność, centrum oddam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 67 700

Trzypokojowe blisko kościoła lazarskiego. Śniadeckich 16 — 6. zdg 67 465

Trzypokojowe słoneczne od 1. 4. Aleja Małopolska 9. zdg 67 454

Trzypokojowe komfortowe, ciepła, willa. Wiadomości Kurjer Poznański zdg 67 779

3 pokoje komfortowe, odnowione, z meblami tanio oddam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 864

4-pokojowe wolne. Gen. Pradzińskiego 11, mieszkanie 3. zdg 67 846

Pokój kuchnia, centrum sklepowe jasne 220, — w tem 1/2 roku dzierżawa zapłacona. Informacje — Zielona 3 — 21. zdg 68 024

7 pokojowe komfortowe tanio. Patrona Jackowskiego 39. zdg 67 741

5 blisko Wilsona I słoneczne, komfort, piece właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 515

Działyńskich sześciopokojowe III 150, — Centrum pięciopokojowe I 140, —

Warsztaty Wielkie Garbary 23, z 70, — Zgłoszenia Mielżyńskiego 23, m. 12. zdg 67 937

Rynek Wildecki trzypokojowe 1 200, — dwupokojowe 1 000, — odnowione. Mielżyńskiego 23, m. 12. zdg 67 933

Czteropokojowe komfortowa willa. Aleja Szeglowska 28. zdg 67 900

Mieszkanie pokój kuchnia, umeblowane — pani, małżeństwo 3 Maja 5-18. zdg 67 877

3 pokoje 75,00 rok zgóry remont od zaraz Za Bramka 5a gospodarz. zdg 67 865

Trzypokojowe kuchnia, balkon, ogród, przy dworcu Luboń, Rogoziński. zdg 67 825

Mieszkanie dwupokojowe, frontowe 45 częściowo meblami, zwrot kosztów. Grobla 17, m. 10. zdg 67 896

Dwupokojowe mieszkanie przy pl. Sapińskiego. Ratkowska, Półwiejska 5 — 7. zdg 67 866

2 pokoje kuchnia wydzierżawi gospodarz. Łukaszczyka 18, obok Rynku Lazarskiego. zdg 68 155

Czteropokojowe komfortowe, słoneczne, Sołacz, Podolska 14. zdg 68 104

3 pokoje, lazienka, nowa, Górczyn, 15, 4, Bóznicza 15 — 1. zdg 68 169

Pokój kuchnia peryferji Poznania, ul. Mickiewicza 17 — 4. zdg 68 217

5 pokoi komfort, II piętro, od 1 kwietnia. Górna Wilda 96, wskaże stróżka. zdg 68 046

13. SZUKA MIESZK. 3 pokoi słonecznych z komfortem wysoki parter do II piętra włączanie w śródmieściu ewentl. w pobliżu od 1 maja, poszukujemy urzed. bank. Pośrednicy wykluczeni. Oferty z podaniem warunków, wysokości czynszu i dokładnego określenia położenia mieszkania Kurjer Poznański zdg 66 722

Trzypokojowe lazienka, centrum, poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 734

Poszukuję 5-6-pokojowego mieszkania I lub II piętro, słoneczne od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 005 lub telefon 51-16.

2-3 pokojowego, lazienka urzednik. Rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 258

Próżnego pokoju, bezzdrżne małżeństwo. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 999

Urzednik państwowy w śródmieściu 2-3 pokoje od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 066

Pokoju kuchnia, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 094

Urzednik poszukuje 3-4 pokoi blisko dworca. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 243

2-pokojowego komfortem od gospodarza urzednik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 233

Nowoczesnego 3-pokojowego, śródmieście za kwartał lub później solidni, bezzdrżni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 078

Szukam pokoju kuchnia od gospodarza pół roku zgóry Jezyce śródmieście lub Lazard. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 213

Pokój lub 2 z kuchnią za pół roku czynsz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 609

Pięciopokojowe komfortowe I. piętro słoneczne, centralne ogrzewanie, balkon blisko tramwaju, maj lub później poszukuje dobry płatnik. Dokładne oferty Kurjer Poznański zdg 67 622

Poszukuje 1 do 2 pokoi wprost od gospodarza urzednik państwowy. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 67 586

Dwupokojowego kuchnia poszukuje urzednik sądowy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 590

Mieszkania 1, 2 pokojowego poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 592

Dwupokojowego kuchnia na stałej posadzie, wprost od gospodarza, ewentl. pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 599

Dwupokojowego urzednik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 621

Jedno-dwupokojowego kuchnia od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 528

Poszukuję 2 pokoi kuchnia od gospodarza Lazard. Staly urzednik państwowy. Grunwaldzka 33, m. 12. zdg 67 536

Trzy lub czteropokojowego od 15 kwietnia lub 1 maja poszukuje urzednik państwowy od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 542

Dwa pokoje, kuchnia, śródmieście — wprost gospodarza pół roku zgóry wojskowy zaw. ewtl. zamiana 3 pokoi z przynależnościami. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 403

Pokój kuchnia, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 395

Urzednik kolejowy poszukuje 3 pokoje, warunki, oferty Kurjer Poznański zdg 67 093

Poszukuję pokoju próżnego lub pokoju kuchni od gospodarza staly płatnik. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 762

Stróżostwa szuka młode małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 677

2-3-pokojowego komfortowego, Lazard, pobliżu Parku Wilsona, zaraz lub później, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 679

Mieszkania 3-4 pokojowego do 120 zł miesięcznie poszukuje bardzo cichy lokator. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 477

4 ewentl. 5 pokojowego słonecznego komfort, mieszkanie nie wyższe II pię

Frontowy
Śniadeckich 9 - 10. zdg 68 643
Pokój
Klatki 1-2 panom. Matejki 65 - m. 3 zdg 68 864

Jedno.
dwuosobowy, Mickiewicza 18, mieszkanie 7. zdg 67 665
Wierzbicenie 11 - 9. zdg 67 666

Przeznica
3. Topińska. zdg 67 492
1-2
panów utrzymaniem - bez osobne wejście. Pl. Swietokrzyski 2 - 11. zdg 67 805

Pokój
używanjem kuchni. Słowackiego 43 m. 6. zdg 68 221
Słowackiego
34 - 5 słoneczne. zdg 68 219

18. SZUKA POKOJU
Umeblowanego
okolica Poczowej panna skromna złotych 20 - 25.- Oferty Kurjer Poznański zdg 66 934

Jednoosobowego
od 1. 4. na Jeźcach, Łazarzu 25 z. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 455
Próżnego
niekrepującego poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 797

17. LOKALE
Skład
wolny. Długa 3, m. 9. gospod. zdg 710

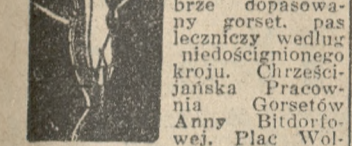
22. ZGUBY
Pinczerek
jasnobrazyowy lebek jaśniejszy, oron przycięty, zacinął czwarty. Upraszam oddać za wynagrodzeniem, Gmurowska, Wawrzyniaka 37. zdg 68 244

Duży
jasny pokój na biuro. Ul. Woźna 14 b. l. m. 12. zdg 68 055
18. DZIERŻAWY
Poszukuje
zaraz lub od 1. 7. 35 r. dzierżawy majątków od 500 do 2000 morg bez majatków z inwentarzem na Pomorzu lub z Poznańskim. Oferty pod adresem Jan. Chiel. Binowiersza, powiat Tuchela. zdg 68 303

Panie
zainteresowane przyjmując porady pomocy położnicza. Akuszka Kowalewska. Łokowa 14.
zdg 67 565

Majutki
ziemskie kupno, sprzedaż, dzierżawy, zamiany fachowo przeprowadza Ciuk. Warszawa, Zielna 8 ng 542

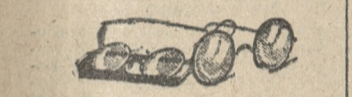
Wytwórnia i powabna linie
daje tylko dobrze dopasowane gorsety, pas leczy według niedoszacowanego kroju. Chirzejska, Pracownia Gorsetów Anny Bitorowej, Plac Wolności 9. — Przyjmuje wszelkie przeróbki. ceny niskie. dg 833

Wydaje
objady. Dąbrowskiego 23 — 3.
zdg 67 421

Tapczany
zarnitury klubowe, materace, dekoracje, markizy poleca Stanisław Schaefer, Dąbrowskiego 24.

Garderobe
męska i damska wykonuje według najnowszych modeli. ceny bardzo przystępne. J. Dzikowski, Mostowa 4.

Opto-Orlicki, Poznań
sw. Marcin 77 okulary, binokle, szklane oczy, ceny niskie.
zdg 67 786

Oddam
dziecko na własne. Adres Kurjer Poznański zdg 67 649

Znana
wróbiarka Adarelli przepowiada przyszłość z cyfr — kart. reki. Przyjmuje także niedziela, święta. Podgórna 13, mieszkanie 10, front.

Tania
oprawa obrazów, wszelkie oższklenia wykonuje K. Stojński, Sw. Marcin 14. zdg 68 004

Dodatki do ubrań
najtaniej największy wybór. — **Andrzejewski**, Sakolna 13. dg 1 344/3

Bacność Jarocin
zakład artystycznych fotografii pod E-a „Foto-Matejko” właściciel Teodor Klar, Rynek 18. ng 7442/3

I Praktyczne!
podarki okolicznościowe: fajki, papierosnice, karty bridożowe — korzystnie. Dybicki, hurtownia, Wrocławka 1. dg 1 368

8
godz. farbuje chemicznie, czyści sw. Marcin 62. zdg 68 044/5

Transporty samochodowe
przewoźniki wykonuje korzystnie firma spedycyjna **W. Mewes Nast.** sw. Wojciech tel 2385 dg 1 221

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość! Marcin 39 — 8. Wróżka. zdg 66 160

Przeprasowanie kapeluszy
przerabianie, czyszczenie damskich, męskich. Najnowsze fasony, najtaniej

Hajn
Sapieżyński 1, podwórze, Focha 35 wejście Gąsiorowskich, Szamarskiego 1 przy Kraszewskiego. Czyszczenie krawatów. zdg 67 930

Ceruje
artystycznie. Zwierzyniecka 20 — 12. zdg 67 925

Kołdry
przerabiam — posyłam. Piękary 22/23, m. 20. zdg 67 873

Chiromantka
słynna przepowiada. Grobla 4-2. zdg 67 888

Samochodowe
jazdy czterokołowa linuzyna 25 groszy kilometr. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 859

Radjoaparatus
3 lampkowy na prąd zmienny zamienie na prąd stały. Wiadomość Dąbrowskiego 69, tel. 72-46. zdg 68 041

Mereżke
plisowanie, okretke, dziurki bieliszane najtaniej Wrocławka 19 m. 11. zdg 68 107

Przyjmuję
przeróbki kapeluszy damskich. — Wielkie Garbary 47 — 3. zdg 68 084

Obiady
3 dan. obsługa 50 gr. Restauracja „Polonia”. Kraszewskiego 4. zdg 68 218

Plaszcz
kostiumy, suknie wykonuje pierwszorządnie tania. La Mode Parisienne, 27 Grudnia 20, (dawnie Nowa). Zamowski. zdg 68 016

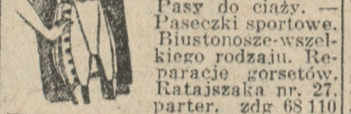
Dyplomowana
krawcowa wykonuje po Paryskiej metodzie profesora „Larochet” kostiumy, plaszczki, suknie etc. tania, elegancko — inżynierki, sukieneczki 5 zł. Skrzyta 8, mieszkanie 4. zdg 67 054

Kapelusze
wykonuje, duży wybór, tania. Marcin 57, m. 4. zdg 67 905

Bieliznę
wszelką wykonuje pierwszorządnie. Wielkie Garbary 18 wejście Woźna m. 4. zdg 68 182

Masażystka
pielęgnarka, nocne dyżury. Kraszewskiego 5 — 5. zdg 68 021

Pracownia Gorsetów „Wanda”
Gorsety gotowe. — Gorsety na miarę. Pasy do ciąży. — Paseczki sportowe. Biustonosze-wszelkiego rodzaju. Reparatcje gorsetów. Ratajszaka nr. 27, parter. zdg 68 110

Przepruwadzki
uskutecznią solidnie.

Meble, towary
przechowuje starannie we własnej wzorowej składnicy, wszelkie

zwózki
wykonuje tania „Transport”. A. Roztański i Ska, Nowy Rynek 13. telfony 25-00. zdg 68 270

24. NAUKA
Syn inwalidy
wojennego lat 20, z ukończonym gimnazjum poszukuje posady początkującego biurowego względnie innej. Zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych Okręgowe Koło Poznań, ul. Koźca 8, telef. 29-04. zdg 67 473/4

Kroje
wiedeńskie na miarę powszechnie chwalone jako najlepsze u Strójni Kroju, szycia, modelowania wyczaun gruntuwne systemem najtaniej. Podgórna 7 — 3. zdg 66 555

Nauka kroju
jest najlepszym systemem prof. Lewańskiego. Tomaszewski, ulica Pocztowa 1. dg 914

Trzeci kurs bezpłatny
robot szedelkowych — drutach rozpoczynam 1 kwietnia lekcje przed południem, po południu, wieczorem. Magazyn Robot Reczynch, Raczkiwzowa ulica Pocztowa 29. Pg 3102-51,50

London English!
Dr. Arend, Bachelor of Arts (London), lektor uniwersytetu, W. S. H. Początek kursów pierwszego maja. Codziennie 5-8, Murna 1. Pg 2935-54,43

Koldry
przerabia, posywa. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 67 183

Kto
udzieli fizyki stud. med.? Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 636

Szkoła Tańców
Szczurkowski, Wrocławka 14. zdg 67 373

Gimnazjastka
potrzebna I. klasistce do pomocy tylko łacina i francuski. Poznań, sw. Marcin 40, skąd jubilerski. zdg 67 577

Kto
wyczy dobrze, szybko, tania niemieckiego. cena. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 520

Kursy Handlowe
Prellsa
Skarbowska 11. Nowy kurs 1 kwietnia zdg 60 223

Koncesjonowane
kursy kroju, szycia. Nowak, ul. Wrocławka 33. dg 1466

Jakania
oraz wszelkich wad językowych odcuam radykalnie własną i pewną metodą. Dużo świadectw oraz podziękowań. Interesowani mogą przybyć i przyszłości się uczniom. Przyjmuje codziennie oboarczonych od lat 6. Dla urzédników specjalne ulgi. 5-7. Lange-Wnukowski, Dąbrowskiego 34 dom ogrodowy m. 15, pt. zdg 67 462

Agentów
do handlu na prowincję poszukujemy, fachowosć niekonieczna, zarobek można około 2-400 miesięcznie. Poznań, ul. Chociszewskiego 25, m. 5. zdg 67 861

Tanio
języka niemieckiego, konwersacja, Krzyżowa 6 — 2. zdg 67 499

Komplet lekcji tańców
rozpocynam. Ceny zniżone. — Śródziński, Paśaż Apollo, zdg 68 144

Kursy
handlowe języku polskim, niemieckim 3 kwietnia. Strzelecka 33. zdg 68 238

Student
udzieli początków łaciny, matematyki, francuskiego, szodina 10 groszy, środniaciecie. Wilda, Oferty Kurjer Pozn zdg 67 979

Książkowość, stenografia
Kromczyńska, Ogrodowa 16, II. zdg 67 905

25. MUZYKA
Lekeyj
fortepianu 6, Ratajszaka 15, mieszkanie 4. zdg 67 678

Akordeonista
(pianista) repertuarem poszukuje zatrudnić czwartki, soboty lub niedziela chętnie stałe. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 544

Elegancki
dwuosobowy — pierwszorządne utrzymanie. Kreta 6, m. 7. zdg 67 361

Klarncista
(saksfonista) wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 767

Pianisty
z accordeonem poszukuje do Katowic od pierwszego. Zgłoszenia Mrowiec Alhambra, Toruń, telefon 1078. ng 7632

Nuty
Wesoła wdówka, Kochaj mnie więcej. Każdy w życiu robi głupstwa oraz inne nowości przegrywane biegle poleca A. Cybulski, sw. Marcin 9/10. ng 7 646

Pianino
do ćwiczeń wynajmuje. Sw. Marcin 56, m. 8. zdg 68 188

Jazzbandzista
potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gdynia pod „Jazzbandzista”, ng 7634

26. SZUKA POSADY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Leśnik
biegle kwalifikowany, lat 29 i 11-letnia praktyka, z doskonałymi świadectwami i poleceniami poszukuje posady jakiegokolwiek. — Łaskawe oferty uprasza do eksp. Kurjera Pozn zdg 67 166/7

Fryzjerski
pomocnik damsko-męski, żelazkowej i wodnej ondulacji, chciałby zmienić posade od zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 67 720

Cukiernik
lat 26, dzielny w swym zawodzie pięć lat ostatniej posadzie poszukuje posady, miejscowość obojerna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 66 795

Goźelnik - kasjer
dobry fachowiec biegly książkowy poszukuje od 1. 7. rb. posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 255

Zbożowiec
z kilkoletnia praktyka, dobremi świadectwami poszukuje posady do większego mlyna od 1. 7. 35. Praktykę odbywałem tylko w młynach. Łask. oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 63 955

Cukiernik
młodszy pomocnik szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 854

Młodszy gospodarzy
kawaler, lat 30, średnie wykształcenie, 5 lat praktyki poszukuje od 1. 4. względnie 1. 5. posady pod dyspozycję. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 66 312

Drogerzysta
dobry ekspedient dekorator, fotolaborant. Język niemiecki, potrzebny na prowincję. Zgłoszenia z fotografią Kurjer Pozn. zdg 66 343

Francuzka
ze znajomością angielskiego przyjmie posade w charakterze guwernantki dame de compagnie na wjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 730

Kelner
rutynowany, trzezy, sumienny, kaucja, poszukuje posady. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Rawicz. ng 7558

Poszukuje
posady wodnego, magazyniera, portjera. mam 6 letnia praktykę biurowa po wojskowej, gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 645

Absolwentka
Liceum Handlowego zdolna, poszukuje praktyki biurowej. Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 059

Starsza
Pani Poznańska znająca dobra kucnie i gospodarstwa domowe poszukuje stajel posady do starszego pana za małym wynagrodzeniem. Miejscowość obojerna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 097

Uczciwa
rzetelna, znająca „Ekspress” z kaucją szuka posady do cukierni-piekarni. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 434

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 760

Przyjmę
posługę, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 727

Służąca
z dobremi poleceniami i gotowaniem od zaraz szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 721

Młynarz
starszy może także jako samodzielny poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 814/15

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 702

Magister prawa
poszukuje adwokata-patrona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 644

Rzadca
Wielkop. z pierwszorządne referencjami, ostatnia posada 16 lat, wskutek parcelacji klucza ksiązkiego wolny od zaraz. Przyjmuje posade jako samotny. Wynagrania skromne. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 646

Gospodyn
samodzielną przyjmie posade. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 651

Sierota
szuka posady, zna szycie, gotowanie, polski, niemiecki język. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 653

Dziewczyna
starsza, samodzielna, zafana poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 659

Starsza
dziewczyna z dobremi świadectwami, dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1 kwietnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 704

Starsza
porządna, uczciwa sierota poszukuje posady, długie świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 481

Kucharka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 482

Księgowy
młodszy szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 488

Ogrodnik
kawaler, 8 lat praktyki, dzielny w swym zawodzie poszukuje posady od 1 kwietnia lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 483

Praczk
szuka prania. Wierzbicice 42, m. 7. zdg 67 471

Zdolna
pani szuka posady sekretarki lub korespondentki, zna niemiecki, francuski. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 452

Kuchmistrz
działa poszukuje zaraz lub później posady w hotelu, restauracji, lecznicy, miejscowość obojerna. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 451

Dziewczyna
uczciwa, długoletnimi świadectwami, gotowaniem do wszystkiego, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 715

Kawaler
szofer-mechanik długoletnia praktyka prosi o posade w mieście lub majątku. Zgłoszenia IS, Woźniak, Witkowiec poczta Kaźmierz pow. Szamotuły. zdg 67 746

Kucharka
restauracyjna uczciwa i pracowita poszukuje posady od 1 kwietnia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 67 740

Inteligentna
panienka, 5 kl. gimnazjalnych, szuka posady do dzieci, pomocy pani domu albo jako towarzyski słabowitej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 928

Szukam
posady z gotowaniem do wszystkiego od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 513

Handlowiec
rutynowany, starszy, perfektnie niemiecki poszukuje posady, branża metalowa, kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 414

Praktykant-gospodarzy
2 lata praktyki, — bardzo dobre świadectwa, I sem. Szkoły Rolniczej poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia uprasza pod zdg 67 490 do Kurjera Pozn. zdg 67 480

Polecam
kucharki gospodynje, dworskie, Puszcza, sw. Marcin 16/17. zdg 67 521

Szofer - ślusarz
dzielny rzemieślnik do wszelkich prac szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 255

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Młodzieniec
lat 19 poszukuje zajęcia (własny rower). Oferty Kurjer Poznański zdg 67 015

Gospodyn - kucharka
znająca dobra kuchnie szuka posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 208

Dziewczyna
młodsza do lekkich prac lub do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 580

Nauczycielka-wychowawczyni
zawołenie zakres szkoły powszechnej, języki szuka posady. Oferty Poznań, Szamarskiego 35 — 6. zdg 66 740

Młody
piewsorządny fachowiec z długoletnią praktyka zagranicą poszukuje zajęcia do prowadzenia motorów ropnych Diesla, obeznany także z prowadzeniem elektrowni. Referencje największych zakładów przemysłowych Paryża. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 67 402

Administrację
domów, zajęcia biurowe, przedstawicielstwo firmy, kasjerstwo obejmuje natychmiast solidny emery. Oferty Kurjer Poznański zdg 66 680

Mechanik
szofer, inteligentny, długoletnia praktyka, przeprowadza samodzielnie generalne remonty zmiennym wozu. Ewentualnie posadę przedstawiciela podróżniacego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 373

Leśniczy
Poznańczyk, lat 30, sila fachowa, silny, zdrowy, z lepszymi kwalifikacjami, z kilkoletnia praktyka leśna, wszechstronna wiadomość z gosp. leśneg. oraz książkowości leśnej, gospodarczej i kasowej — dobry bodowa lasu i zwierzyni oraz bażantów, — biegly ripielci drapieźników i kłusowników, nawskroś sumienny, obowiązkowy, z bardzo dobremi świadectwami i poleceniami poszukuje posady leśniczego, borowego, strzelca, bażanternika. Wymagań skromnych. Okolic obojerna. Łaskawe zgłoszenia prosi Józef Sokowicz Kaczarwo 53. — powiat Września (Poznański). zdg 67 158/9

Mistrz
fryzjerski z kartą rzemieślnicza poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 463/4

Czeladnik
stolarski po wojsku, dobry fachowiec w budowaniu kajaków i mebli fornieryowanych poszukuje zaraz posady, najchętniej w przystani. Zgłoszenia do Oredownika Poznań ng 7623

Czeladnik siodlarski
obeznany w tapicerstwie, po wojskowej długoletnia praktyka — szuka posady — Miejscowość obojerna. Zgłoszenia Ujście, Rybacka 32 Poznańskie. ng 7 643

Dziewczyna
z gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady do 2-3 osób przy koloniacie lub posługi na Języcach. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 598

Kucharka
poszukuje posługi lub posady u osób samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 607

Młody
ekspedjent sumienny szuka posady inkasenta, woznego z gwarancją. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 538

Panna
lat 20, wykształcona (matura) — muzyczna (fortepian) poszukuje posady do 1 lub 2 dzieci. Miejscowość obojerna. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 597

Posługi
poszukuje od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 540

Posługi
poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 67 541

Gospoia
młodsza z ukończona szkoła gospodarza poszukuje posady u starszej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 548

Inteligentna
sumienna panienka z lepszego domu zna polski niemiecki francuski. Obejmuje posade biurowa lub na majątku. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 265

Kawaler
lat 27, prosi o jakiegokolwiek posade za kaucja 200-300 zł. od 1 lub 15. 4. Józef Rokopowicz, Chłudowo, powiat Pozn. zdg 67 509

Ekspedjentka
kasjerska zna Ekspres z brány piekarsko-cukierniczej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 505

Pokojowa
z prasowaniem, szyciem, obsługa przyjmie posade od 1. 4. lub później. Świadectwa dobre oraz polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 612

Księgowy - bilansista
młodszy, zdolny pracownik szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 480

Kelner
rutynowany trzezy, sumienny, kaucja szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 567

Służąca
wieksza uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 576

Fabryka Bieleziny Dom Plócién J. SCHUBERT teraz Stary Rynek 76 Dom Czerwony naprzeciw Odwachu poleca wszelką bieleziny miarową.

Przychodnia uczciwa czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 858

Dziewczyna z dobrem gotowaniem, uczciwa, pracowniła poszukuje posady od l. 4. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 948

TEATRY

Poznań, sobota, 23. 3. TEATR POLSKI: — Dziś „Mec małżeński”. Niedziela, 24. 3. o godz. 4 „Studentka”, Niedziela, 23. 3. o godz. 8 „Rozkoszna dziewczyna”. TEATR WIELKI (Opera): Dziś: „Nieszpory sycylijskie”, Niedziela, 24. 3. „Kraina uśmiechu”. Poniedziałek, 25. 3. Teatr nieczynny.

TEATR WIELKI KONCERTY SYMFONICZNE: — Środa, 27. 3. XII koncert symfoniczny z udziałem 15-letniej laureatki międzynarodowego Konkursu im. Henryka Wieniawskiego Ginette Neveu — dyrygent Dr. Zygmunt Latoszewski.

TEATR NOWY: Dziś: — o godz. 4 po pol. „Teatr dla dzieci Ortyma”. Dziś, o godz. 8 wieczorem „Wieczór Baletu Parnella”. Niedziela, 24. 3. o godz. 12 w pol. „Teatr dla dzieci Ortyma”. Niedziela, 24. 3. o godz. 3,30 po pol. „Wszystko za miliard”. Niedziela, 24. 3. o godz. 8 wiecz. „Wieczór Baletu Parnella” po raz ostatni.

KINA APOLLO METROPOLIS NASZE PROGRAMY NAJLEPSZE TEL. 55 5484 KINA

Poznań, sobota, 23. 3. APOLLO: „Sprzedany głos”, CORSO: „Bestja Morska”, GWIAZDA: „Kocha... Lubli... Szanuje...”, METROPOLIS: „Tajemnica salonu piękności”, MOJE: „Tysiącdruga noc”, OŚWIATOWE T. C. L.: 1) „80 minut naokoło świata”, 2) „Brat diabła”, ORZEL: „Postrach Meksyku” i „Walka o szczyt”, RENAISSANCE: „Viva — Villa”, STINKS: „Ich ostatnie spotkanie”, SLONCE: Wesoła wdówka, TĘCZA Łazarz: „Rzymskie Skandale”, TĘCZA Wilda: „Katarzyna Wielka”, WILSONA: „Baroud”.

Młodsza początkująca do pomocy pani lub dziećci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 947

Uczciwa dziewczyna poszukuje posady, dobre świadectwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 101

Żelazniak młody z dobrą prezentacją, dzielny fachowiec przyjmie posadę ekspedjenta

względnie przedstawiciela Oferty Kurjer Poznański zdg 68 140

Poszukuje posadę z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 097

Mistrz fryzjerski poszukuje posady kierownika lub pomocnika w dużym mieście. — Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 7 635

Dziewczyna z dobrymi świadectwami poszukuje całonocnej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 073

Ogrodnik żonaty, wykwalifikowany poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 072

Zaufana wierna szuka posady z dobrem gotowaniem, zna szycie, do wszystkich, 1—2 osob. 1-go IV, lub później. świadectwa poleceniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 163

Panna lat 20 zdrowa dobre polecenia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 240

Krawcowa rutynowana szuka posady poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 185

Krawcowa przyjmie posadę jako pokojowa lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 200

Dziewczyna ze wsi znająca dokładnie gospodarstwo z gotowaniem poszukuje posady. Zgłoszenia Agencja Kuriera Sieraków. ng 7054

Paniénka znająca wszelkie robotki, sztywne prasowanie szuka posady do dzieci, lekcje fortepianu, pomoc naukową. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 250

Śluząca z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 288

Stenotypistka znająca stenografię, księgowość, 6 klas gimnazjalnych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 965

Stenotypistka młoda inteligentna, sympatyczna, biega szuka posady lub godzin skromne wynagrodzenie. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 68 187

Paniénka lat 18 sterota mająca otrzymać spadek 2000 szuka posady celem wyuczenia się pielęgniarstwa lub takiego innego zawodu. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 245

Majster młynarski samotny z długoletnią praktyką i dobrymi referencjami poszukuje posady, może złożyć kaucję. — Gdynia, Pomorska 57 F Kunowski. ng 7635

Dziewczyna uczciwa, kochająca dziećci szuka posady do wszelkiej pracy domowej, cokolwiek gotowaniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 990

Inteligentna z dobrej rodziny, która pracowała w pierwszorzędnym domu jako bona, szuka posady do zarządu domem może się zająć wychowaniem dziećci, przyjmie także posadę wycieczki pani domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 036

300 zł wypłace za wskazanie dobrej, stałej posady księgowego, korespondenta, magazyniera, etc. — Zgłoszenia przyjmują Kurjer Poznański zdg 68 056

Magister praw poszukuje aplikacji adwokackiej, notarialnej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 177

Czeladnik plekarski znający dobrze cukiernictwo, samodzielna praktyka większych warsztatach, dobre świadectwa, kawaler, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 176

Panie sprzedawczyni domowe. Zgłoszenia Piernackiego 18 m. 15. zdg 68 230

Mechanik precyzyjny względnie zegarmistrz z rotówka 3—5000 złotych jako czynny wspólnik poszukiwany. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 234

Fryzjerkę dzielna, wodna ondulacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 201

Dziewczynę z gotowaniem przyjmie Kasyno Podoficerskie. Golecińska, Koszary 7 p. a. c. zdg 68 025

Paniénkę do składu nabiału. Kilińskiego 1. m. 4. zdg 68 226

Ustosunkowanego woźniarską rejonowych przedstawicieli zamieszkałych na tórebki i papierowe pakowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 227

Stolarz Składowa 11, m. 12. zdg 68 260

Śluząca - kucharka zdrowa czysta, uczciwa, dobrze połączona potrzebna od zaraz albo l. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 392

Wspólnik mała gotówka, praca potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 439

Fotograf retuszer (lub retuszerka) na negatywy i pozytywki zaraz lub później potrzebny (al. Świadectwo ukończonej praktyki). Posada stała. „Rembrand”. Chojnice. zdg 66 893

Śluząca do wszystkiego potrzebna od l. 4. Skład kolonialny. Kolejowa nr. 48 m. 1. zdg 67 437

Panna śluząca dobrze obeznana z krawieccyżną Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 653

Fryzjerka dobra uczennica potrzebna Focha 54. Zgłoszenia Wyspiańskiego 15. Kościński. zdg 67 573

Ekspedjentka rzeźniczka, biega, sumienna, potrzebna całym utrzymaniem od l. Florjan Kosowicz, Kościan. zdg 67 526

Dziewczyna z dobrem gotowaniem, pieczeniem ciast do wszelkiej pracy domowej potrzebna. Dobre świadectwa. Od 1 kwietnia. Sienkiewicza 8, m. 6. zdg 67 537

Uczennica do składu rzeźniczego zaraz. — Kramarska 4. zdg 67 558

Śluząca do wszystkiego, kochająca dziećci, dobrze połączona. Ratajszaka 28, m. 12. Godz. 5-6. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 664

Dochód wysoki wskaże temu, kto dysponuje kwota 4—5000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 664

Fryzjera damsko-meskiego (dzelnego) z utrzymaniem na stałe poszukuje zaraz. K Rajkowa, Koronowo. — pow. Bydgoszcz. zdg 67 037

SERWISY STOŁOWE i do kawy. Przynajmniej asygnaty Kredyt. — Marjan Lesiński. Poznań, ulica Wroniecka — Tel. 29 16 dz 1473. Hort szkła i porcelany restauracyjnej

Ekspedjentka branży obuwia. Walczak, Poczta 3. zdg 68 160

Fryzjerska uczennica, dobre świadectwa, od zaraz. Staszica 5. zdg 68 214

Marszantka samodzielna potrzebna. Nowa 11a. Sznajder. zdg 68 008

Ekspedjentka potrzebna zaraz do składu dekoratorskiego, dobra dekoratorka, dłuższa praktyka wymagana. Wskaże Kurjer Poznański zdg 68 076

Agentów (przedstawicieli) zdolnych poszukuje fabryka pończoch, dobry zarobek. Adresować Pawłowski Łódź, Wólczańska 37. ng 7 484

Żelazniak bezrobotny do uporządkowania przejściowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 485

Dziewczę do roznoszenia gazet potrzebna. Plac Sapieżyński 7, w podwórzu, prawo, 1 piętro, mieszkanie 17. zdg 8 013

Rełnik na 80 morgowe gospodarstwo potrzebny z kaucją 700 zł. Zgłoszenia Poznań, Wielkie Garbary 10, skład. zdg 68 012

Karmelarz dobry fachowiec na wszelkiego rodzaju cukierki, szczególnie silnie nadsiane, obeznan z automatem plastyk, tylko sila pierwszorzędna zaraz potrzebny. Oferty pod „Karmelarz”, do biura Ogłoszen. Bydgoszcz. Dworcowa 54. ng 7532

Eksedjent dekorator składu białawów w mieście prowincjonalnym może się zgłosić. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Września. ng 7515

Praktykanta szkoły średniej lub szkoły handlowej przyjmie Stefan Knastr. księgarnia, skład nut i papieru. Inowrocław. ng 7588

Dyplom szoferski uzyskasz szybko na kursach Fr. Jurkowskiego. Dąbrowskiego 79. zdg 66 735

Potrzebny od 1. 4. 1935 nadzorca obory mlecznej kawaler, inwalida wojenny, wolne utrzymanie 15 zł miesięcznie. Majętność Lusówko, p. Tarnowo Podgórne. zdg 67 142

Pielęgniarka wykwalifikowana potrzebna do dziećci. Zgłoszenia św. Marcin 34 m. 4. zdg 67 290

Agentów do sprzedawania narzędzi reńskich po wsiach poszukuje „Stalok”. Lwów, Piastów 12. ng 72 98

Agentów do sprzedawania kos po wsiach poszukuje „Zniwo”. Lwów, Żółkiewska 34. n 5 944

Pracznka do sprzedawania potrzebna. Zakład „Milowody”, poczta Oborniki. zdg 67 486/7

Agentów do sprzedawania kos po wsiach poszukuje „Zniwo”. Lwów, Żółkiewska 34. n 5944

Uczeń miejscowy, może się zgłosić do składu kolonialnego, delikatatorów. Alfons Machalla. Kraszewskiego 3. zdg 68 134/5

Kierownik obeznany z anzą obuwia potrzebny od 1 kwietnia do większego składu obuwia. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem warunków pod nr. zdg 67 810 do Kurjera Poznańskiego.

Nauczycielka-wychowawczyni poleciona od 1. 6. br. do czworga dziećci od 6—12 lat. Pomoc w nauce gra na fortepianie i całkowita opieka nad dziećmi. Zgłoszenia odpisy świadectw oraz podanie warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 67 846

Gospodyn - kucharka kwalifikowana sila do dworu potrzebna Świadectwo i warunki nadesłać pod zdg 67 872 Kurjer Poznański zdg 67 872

Technik dentystyczny precyzyjny, pracujący potrzebny od sztuki. Waunki, zyciorys Kurjer Poznański zdg 67 988

Uczeń zamłowniem do malarstwa. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 849

Kuchnię centrum na rachunek oddam. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 67 895

Dziewczyna z gotowaniem potrzebna zaraz. — Marszałka Focha 23 restauracja. zdg 68 145

Ekspedjent dekorator artykuły meskie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 147

Zdolna obciążaczka w czekoladzie. Adres Kurjer Poznański zdg 68 149

Młodego handlowca inteligentnego z kapitałem 5000 przyjmie do spółki. Poważna przyszłość. Pensja, udział zyskach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 051

Potrzebni 2 kelnerów, 1 portier kaucja, sezon letni. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 819

Kucharki rutynowanej z dobrymi świadectwami poszukuje. Restauracja Ogrodu Zoologicznego, Gajowa 5. zdg 67 815

Krawcowe samodzielne na suknie potrzebne. Le Grand Chic, Ratajszaka 35. zdg 68 093

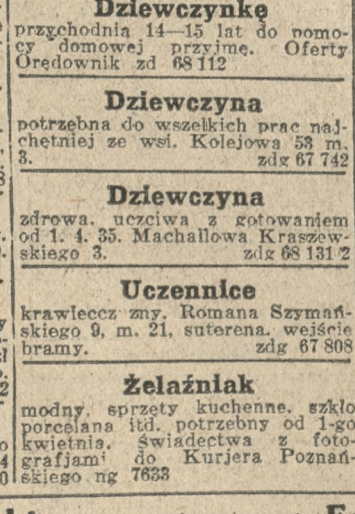
Krawcowe długoletnia praktyka szwalniach miarowych potrzebne. „Femina”. Fredry. zdg 1 478

Krawiec pierwszorzędny dąński — miarowy, samodzielny potrzebny — „Femina”. Fredry. dg 1 479

Czeladnik krawiecki i panna na spodnie miarowe potrzebna. św. Wojciech 21, m. 15. zdg 68 161

Humor zagraniczny

Ona: — Cóż za śliczny dzieciak! On: — I jakie ma piękne nóżki!

Najlepszy wybór znajduje się tylko w specjalnym składzie

Dlatego po materiały meskie i podszewki oraz wszelkie specjalne sukna na mundury dla wszystkich urzędów i organizacji udać się należy tylko do specjalnego składu sukna

W. Majewicz i Ska Poznań Stary Rynek 77 Telefon 1235 — na rzeciw odwachu

Marszantka młodsza zdolna. Zgłoszenia godz. 20-24 3 Maja 7. zdg 68 113

Poważna firma w Gdyni poszukuje pierwszorzędnej stenotypistki z gruntowną znajomością języków polskiego, niemieckiego i angielskiego. Stenografia wymagana. — Zgłoszenia przyjmują Pat w Gdyni. ng 6 857

Posadę stała dąmy kilku panów powyżej lat 22 na bardzo dobrych warunkach. Zgłoszenia osobiste poniedziałek od 10—13, 15—16 Podgórna 14 m. 1. Tz 516

Dziewczyna uczciwa do wszelkich prac domowych. Mikołajczak, Lotnicza, przy koszarach lotniczych. zdg 68 212

Kucharka samodzielna potrzebna. Restauracja, Dąbrowskiego 53/55. zdg 68 205

28. ROZRYWKA

Ich ostatnie spotkanie Chłuba srebrnego ekranu, imponująca, szlachetna kreacja. — Przędna muzyka Mistrzowski śpiew. Kino „Sfinks”. zdg 67 870

Ich ostatnie spotkanie Imponująca szlachetna kreacja. Kino „Sfinks”. zdg 67 871

1002 noc ostatnie dni. Kino „Moje”. zdg 68 224

Londyńska Maszynarska poleca swym bywałcom sympatyczny wieczór. koncert, ceny niższe. zdg 68 031

Gabinet Kosmetyczny „Madelaine” Droweł Mazd. Poznańskiej konferwije, odświeża twarde kobiety, usuwa jej braki skóry (zmarszczki, piegi, przysusze, anormalne owłosienie, trądzik, łojotki). Udoskonalone barwienie włosów — brwi. rzęs. 27 Grudnia 13 telefon 54-37. d 1 481

POMPY wszelkiego rodzaju oraz weże do wody poleca St. Duchowski Poznań, Al. Marcinowskiego 25 zc 16-63

Najlepszy wybór znajduje się tylko w specjalnym składzie

Marszantka młodsza zdolna. Zgłoszenia godz. 20-24 3 Maja 7. zdg 68 113

Poważna firma w Gdyni poszukuje pierwszorzędnej stenotypistki z gruntowną znajomością języków polskiego, niemieckiego i angielskiego. Stenografia wymagana. — Zgłoszenia przyjmują Pat w Gdyni. ng 6 857

Posadę stała dąmy kilku panów powyżej lat 22 na bardzo dobrych warunkach. Zgłoszenia osobiste poniedziałek od 10—13, 15—16 Podgórna 14 m. 1. Tz 516

Dziewczyna uczciwa do wszelkich prac domowych. Mikołajczak, Lotnicza, przy koszarach lotniczych. zdg 68 212

Kucharka samodzielna potrzebna. Restauracja, Dąbrowskiego 53/55. zdg 68 205

28. ROZRYWKA

Ich ostatnie spotkanie Chłuba srebrnego ekranu, imponująca, szlachetna kreacja. — Przędna muzyka Mistrzowski śpiew. Kino „Sfinks”. zdg 67 870

Ich ostatnie spotkanie Imponująca szlachetna kreacja. Kino „Sfinks”. zdg 67 871

1002 noc ostatnie dni. Kino „Moje”. zdg 68 224

Londyńska Maszynarska poleca swym bywałcom sympatyczny wieczór. koncert, ceny niższe. zdg 68 031

Gabinet Kosmetyczny „Madelaine” Droweł Mazd. Poznańskiej konferwije, odświeża twarde kobiety, usuwa jej braki skóry (zmarszczki, piegi, przysusze, anormalne owłosienie, trądzik, łojotki). Udoskonalone barwienie włosów — brwi. rzęs. 27 Grudnia 13 telefon 54-37. d 1 481

POMPY wszelkiego rodzaju oraz weże do wody poleca St. Duchowski Poznań, Al. Marcinowskiego 25 zc 16-63

Co Intro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostów Wielkop

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji z 3,20, w agencjach w mieście z 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4,14, kwartalnie z 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce z 7,50, w innych krajach z 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przesyłków w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potencjalnymi 200 gr. Wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.30, w dni przedświąteczne do godz. 11.15, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia najwyższe 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek (tuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną edycją część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. P. F. O. Poznań nr. 200 149